საქართველოს კომუნისტური პარტია (ბოლშევიკებისა).

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

სამშაბათი, 22 ივნისი 1920 წ.

რედაქცია და კანტორა ... პასკევიჩის ქ. № 3 მეორე სართულში. თვიური ხელისმომწერთათვის გაზეთი ღირს 125 მან.

ფასი 5 მან.

№ 4 ყოველდღიური ორგანო საქართველოს კომუნისტურ პარტიის ცენტრალურ და თბილისის კომიტეტებისა. № 4

ეროვნული ბიბლიოთეკა

კომუნისტური ინტერნაციონალის მეორე კონგრესი.

გასული 1919 წლის მარტში ქ. მოს-ვში შეიკრიბა **მესამე კომუნისტური ტერნაციონალის პირველი ყრილობა** (ნგრესი). ეს მოხდა იმ დროს, როცა ეთის პროლეტარიატი მეტად მძიმე, დაპირ აუტანელ პირობებში იმყოფებოდა; როცა საბჭოთა რუსეთი ყოი მხრიდან შინაურ და უცხოელ თრგვარდიელების მიერ იყო გარეული, როცა საბჭოთა მთავრობა გადიდა უდიდეს კრიტიკულ მდგომაბას. მეორე მხრით, არც საერთაშოო პროლეტარიატის მდგომარეობა ობდა ხელს მესამე კომუნისტური ერნაციონალისთვის საძირკველის ას, მის ჩამოყალიბებას. მართლაც დროს თვით კომუნისტური ინტერციონალის მოთავეებიც არ ფიქრობნ კონგრესზე, იმათ უნდოდათ ასისველ მხოლოდ ნიადაგის მომზადება, ეს შემთხვევაში კონფერენციის განა. მაგრამ სინამდვილემ ყოველივე ლოდინს გადააჭარბა: მესამე კომუტური ინტერნაციონალის დაარსების ამ მაშინვე მიიქცია მთელი ქვეყნის ციალისტურ პარტიების და მუშათა ასის სხვა და სხვა ორგანიზაების ყურადღება და წითელ მოსკოვმუშათა ინტერნაციონალის აღდგეს მოთავეების მოწოდებაზე თითქმის ელა ქვეყნებიდან გამოეხმაურენ და ლეგატებიც გამოგზავნეს. ამიტომ ... სიეზდათ გადაიქცა; პირველმა კონგრესმა საფუძველი ჩაუყარა მესამე კომუნისტურ ინერნაციონალს მეორე ყვითელი ინერნაციონალის მაგიერ, რომელმაც მუშათა კლასსი ვერაგულათ გასცა მსოფლიო იმპერიალისტურ ომის დროს, და ყველა ქვეყნის პროლეტარებს მიმართა მანიფესტით, სადაც ფარდა ეხდება ერთი მხრით მსოფლიო იმპერიალისტების თქმულებას მშრომელი კაცობრიობის წინააღმდეგ ერთი მხრით და მეორე მხრით მეორე ინტერნაციონალის მეთაურების და ბელადების ღალატს მუშათა კლასსის წინაშე.

ამას შემდეგ გავიდა წელიწადი და ამი თვე. მესამე კომუნისტური ინტერნაციონალეა, მისი აუცილებელი საჭიროება ყველა ქვეყნის მუშებისთვის თანდათან აშკარა ხდება. მესამე ინტერნაციონალის პირველმა კონგრესმა აირჩია თავისი აღმასრულებელი ორგანო—**აღმასრულებელი კომიტეტი,**—რომელმაც ამ ხნის განმავლობაში გამოიჩინა გამოუთქმელი ენერგია კომუნისტური იდეების, პროლეტარიატის დიქტატურის, საბჭოთა მთავრობისა, სოციალისტური რევოლიუციის აუცილებლობაზე და სხვ. ქადაგებაში მსოფლიო მასშტაბით.

დღეს ჩვენ გადაჭრით შეგვიძლია ვთქვათ, რომ კომუნისტურმა ინტერნაციონალმა ბრწყინვალეთ გაიმარჯვა. 15 ივლისისთვის დანიშნულია **მეორე სიეზდი** კომუნისტური ინტერნაციონალისა. მასკოვში ... აღმასრულებელმა კომიტეტმა უკვე გამოუშვა შესაფერი მანიფესტი. სიეზდზე მიიღებენ მონაწილეობას ყველა კომუნისტური პარტიები, ჯგუფები, ფრაქციები, რომლებიც ოფიციალურათ შეუერთდენ მესამე კომუნისტურ ინტერნაციონალს, და აგრეთვე ყველა ის ჯგუფები და ორგანიზაციები, რომლებიც კომუნისტური პარტიის პლატფორმაზე დგანან. კონგრესზე დაშვებული იქნებიან პროფესიონალურ და მუშურ ორგანიზაციების წარმომადგენლები. აღმასრულებელმა კომიტეტმა მიიღო ზომები, რომ ინგლისის მუშების დელეგაცია, რომელიც დღეს საბჭოთა რუსეთში იმყოფება, მომავალ კონგრესს დაესწროს.

ყველა ქვეყნის მუშები დაინტერესებული არიან მესამე კომუნისტური ინტერნაციონალის მეორე სიეზდით, მან უნდა განიხილოს და გადაჭრას ის კითხვები, რომლებიც ამ ჟამად საერთაშორისო პროლეტარიატის დღის წესრიგში დგას. მსოფლიო პოლიტიკის ყურადღება დღეს სავსებით მიპყრობილია ორ წერტილზე: ერთი მხრით მსოფლიო იმპერიალისტების მთავარი საბუდარი—**პარიზი-ლონდონი,** მეორე მხრით დგას—**წითელი მოსკოვი და პიტერი.** ყოველივე ის, რაც დრო მოჭმულია, რაც სასიკვდილოთ არის გამზადებული, მთელი გახრწნილი და აშმორებული ბურჟუაზიული ქვეყანა იცქირება პარიზ-ლონდონისაკენ, იქიდან მიელის თავის ხსნას, თავის ბატონობის გაგრძელების იმედს. ყოველივე ის, რაც ცხოველ-მყოფელია, მთელის მშრომელი კაცობრიობა, ყოველივე ის, რაც სასიცოცხლოა საერთაშორისო მუშათა კლასში, რაც მოწამლული არ არის ბურჟუაზიული იდეოლოგიით, ოპორტიუნიზმით, „სოგლაშატელობით,“ დღეს მესამე კომუნისტურ ინტერნაციონალს შეყურებს. ასეთია ორი ერთი მეორეს მოწინააღმდეგე ბანაკი: ერთი მომავლის, მშრომელი კაცობრიობის, რომელიც ლამობს მონობის ბორკილების დამსხვრევას და სრულ განთავისუფლებას; მეორე წარსულის, რომელიც ცდილობს თავისი ბატონობა მშრომელ მასსაზე კვლავ შეინარჩუნოს. ამათშუაზე გაჩხერილია შეიდემანელ[illegible]ოდელების, ვანდერველ[illegible]საზოგადოთ ყველაქვ[illegible]ი ინტერნაცი[illegible]შაც გასცეს მუ[illegible]ოს წყდენ საერთაშ[illegible]ურულ რევოლიუციას და ბუ[illegible]აიკედლენ. მაგრამ იმათ საუბედ[illegible]ათ, იმათ არც იმპერიალისტური ბურჟუაზია უწევს ანგარიშს, ვინაიდან იციან, რომ იმათ დაკარგეს მუშებში ყოველივე პატივისცემა და გავლენა.

ქართველმა მუშებმა და გლეხებმა მთელი თავისი ყურადღება უნდა მიაქციოს მესამე კომუნისტურ ინტერნაციონალს, რომელსაც უჭირავს ხელში ლამპარი და მშრომელ კაცობრიობას გზას უნათებს.

პროლეტარიატი და ერი

პროლეტარიატი ერის უმრავლესობას წარმოადგენს. მიუხედავათ ამისა ერის ინტერესებით ის ვერ იხელმძღვანელებს.

ერი სხვაა, კლასი სხვაა. პროლეტარიატიც შედის ერში, მაგრამ იქ სხვა კლასები ბატონობენ. პროლეტარიატი მაშინ არის ამ სახელის ღირსი, როდესაც ის გათქვეფილი კი არ არის ერში, არამედ გამოყოფილია მისგან, როგორც განსაკუთრებული კლასი თავისი საკუთარი მიზნით და სამოქმედო გეზით.

როგორც ერის ნაწილი, პროლეტარიატი სხვისი დამხმარეა, სხვისი მუშაა, მას, როგორც დაჩაგრულ კლასს, სხვები იყენებენ თავის სასარგებლოთ.

როგორც ერიდან გამოყოფილი დამოუკიდებელი კლასი, პროლეტარიატი თავის საქმეს აკეთებს, თავისი მუშაა, ის დამჩაგვრელ კლასებს ებრძვის თავისი ინტერესების დასაცავათ.

მართალია, პროლეტარიატის ინტერესები ობიექტიურათ იგივე ერის ინტერესებია, რადგან ისინი ერის უმრავლესობას ეხებიან; მაგრამ ერი, როგორც მთელი, არ იზიარებს და პირიქით ებრძვის მათ და პროლეტარიატმა მარტო საკუთარი ძალით უნდა დაიცვას ისინი.

ერის ინტერესები არ არის იმავე დროს პროლეტარიატის ინტერესები, თუმცა ისინი მთელი ერის სახელითაა წამოყენებული.

ამნაირათ, როდესაც ერის ერთი ნაწილი—პროლეტარიატი იცავს თავის კლასობრივ ინტერესებს, ამავე დროს ის ობიექტიურათ იცავს ერის ინტერესებს, ხოლო როდესაც ერი, როგორც მთელი, აყენებს საერთო ინტერესებს, ის ამავე დროს ვერ იცავს მის ერთ ნაწილს—პროლეტარიატს და პირიქით სჩაგრავს მას.

ერი მისია, ვინც შიგ გაბატონებულია. ერის ინტერესი შიგ გაბატონებულ კლასთა ინტერესია. დაიცავით ერის, როგორც მთელის, ინტერესები და თქვენ დაიცავთ გაბატონებულ კლასთა ინტერესებს; დაიცავით პროლეტარიატის, როგორც განსაკუთრებული კლასის, ინტერესები და თქვენ დაიცავთ ერის, მისი უმრავლესობის ინტერესებს.

პროლეტარიატი ვერ გაიხდის სახელმძღვანელოთ მთელი ერის ინტერესებს, სანამ იგი დაჩაგრული კლასია. მხოლოთ მაშინ, როდესაც ის გადაიქცევა გაბატონებულ კლასათ და შეიქნება მთელი ცხოვრების ხელმძღვანელი, შესაძლებელი გახდება მათი ინტერესების გაერთიანება, მაგრამ ეს უკვე დასაწყისი იქნება თვით კლასთა მოსპობის და საზოგადოების მართლა გაერთიანებისა, რაც ზედმეტათ გახდის კლასის და ერის ურთიერთობაზე ლაპარაკს.

სანამ ეს არ მომხდარა, სანამ პროლეტარიატი დაჩაგრული კლასია, მას მეტი საერთო აქვს სხვა ერის პროლეტარიატთან, ვიდრე თავისი ერის გაბატონებულ კლასებთან. ის დაუძინებელი მტერია თავისი ერის გაბატონებულ კლასებისა და ეს მტრობა არ მოისპობა, სანამ ეს კლასები და მათი ბატონობა არ მოისპობა. ის მოძმეა სხვა ერთა დაჩაგრული კლასების და ეს ძმობა მით ძლიერდება, რაც უფრო უახლოვდებიან ისინი თავისი საერთო ბატონების დამხობას და საერთაშორისო ძმობის დამყარებას.

როდესაც სხვა და სხვა კლასები ერთდებიან, დროებით ივიწყებენ თავის ინტერესებს და საერთო ნიადაგზე სდგებიან,—ეს იმას ნიშნავს, რომ გაბატონებული კლასები სავსებით იმარჯვებენ პროლეტარიატზე, პროლეტარიატი ვეღარა სდგას თავის სიმაღლეზე და ის ღალატობს თავის მიზანს. აშკარაა, ასეთი მდგომარეობა დამღუპველია და მის წინააღმდეგ ბრძოლაა საჭირო.

კლასთა სოლიდარობამ ვერც ერთ წუთს ვერ უნდა დაიჭიროს კლასთა ბრძოლის ადგილი. ეროვნულმა ინტერესებმა ვერასოდეს ვერ უნდა გაიმარჯვოს პროლეტარიატის კლასობრივ ინტერესებზე. რა დამღუპველია კლასთა სოლიდარობა და „ეროვნული“ ინტერესების დაცვა, ამისი მეტად თვალსაჩინო მაგალითი მოგვცა იმპერიალისტურმა ომმა, რომელიც მეტად ძვირათ დაუჯდა პროლეტარიატს. „სამშობლოს დაცვა“, „ფიზიკური არსებობის გადარჩენა“, „მტრების მოგერება“ და ამის მსგავსი ლოზუნგები ერთნაირათ წამოაყენა საფრანგეთის, ინგლისის, გერმანიის და რუსეთის ბურჟუაზიამ, როგორც საერთო ინტერესი მთელი ერისათვის და კიდეც მიაღწია მიზანს. ხოლო დღეს ყველა ხედავს, რა ფასათ დაუჯდა ამ ლოზუნგების განხორციელება საერთაშორისო პროლეტარიატს. ფრანგი, გერმანელი, ინგლისელი და რუსი მუშები და გლეხები ექვეთნენ ერთმანეთს და მილიონობით ამოწყდენ. მართალია, აქ ბურჟუაზიაც იღებდა ცოტაოდენ მონაწილეობას (რომელიც უფრო გარედან მაყურებლის მონაწილეობას გავდა), რადგან ეს ომი იცავდა მარტო მის ინტერესებს და არა პროლეტარიატისას. ბურჟუაზიის „ეროვნულმა“ ინტერესმა შეიწირა თავისი და სხვა ერის მუშების და გლეხების მილიონობით სიცოცხლე.

ხოლო როდესაც საბჭოთა რუსეთს თავს ესხმოდენ უთვალავი მტრები, რომელთაც მოქონდათ მონობა და მთელი ერის განადგურება, აქ მარტო პროლეტარიატი იგერიებდა მომხდურთ, ერის სხვა ნაწილები კი მტრებს ეხმარებოდენ. მათ მაშინ აღარ გაახსენდათ აღარც „სამშობლო“, არც „ფიზიკური არსებობა“ და არც „მტრების მოგერება“. როდესაც დამჩაგვრელი კლასები თითონ არ ბატონობენ, ერი და ეროვნული ინტერესი მათთვის ფუჭი სიტყვაა.

ერი და ეროვნული ინტერესი ბურჟუაზიისთვის ერთი ძლიერი იარაღთაგანია, რომლითაც ის თავის ბატონობას ამტკიცებს, პროლეტარიატის მიერ ეროვნულ ანკესზე წამოგება ნიშნავს საკუთარი თავის უარყოფას და სხვის საწველ ფურათ გადაქცევას.

ჩვენ გამოვდივართ მხოლოთ პროლეტარიატის, როგორც განსაკუთრებული კლასის, ინტერესებიდან: ჩვენ კლასობრივი პარტია ვართ. ერის, ნაციის ინტერესებიდან გამოდის ნაციონალისტური, ე. ი. ბურჟუაზიული პარტია, რადგან ერი თანამედროვე პირობებში ბურჟუაზიის იარაღია.

რუსეთის საბჭოთა წარმომადგენლის ჩამოსვლა თბილისში

გუშინ, 20 ივნისს, საღამოს 6 ს. საქართველოს სამხედრო გზით ქ. კავკავიდან ჩამოვიდა საბჭოთა მთავრობის ელჩი საქართველოს რესპუბლიკაში ამხ. კიროვი. მას თან ახლდა საელჩოს მრჩეველი ამხ. ს. ქავთარაძე და სხვები. საქართველოს მთავრობიდან მათ შეხვდენ ქარცივაძე და ჯუღელი. ცენტრალურ კომიტეტს საქ. კომ. პარტიისა გადაწყვეტილი ჰქონდა საჯარო შეხვედრა გაემართა სოციალისტური რუსეთის წარმომადგენლისათვის, მაგრამ დემოკრატიული რესპუბლიკის მთავრობამ ამის ნება არ დართო. მიუხედავათ ამისა, რუსთაველის პროსპექტზე ბევრი მუშა-ხალხს მოეყარა თავი, რომ სალამი მაინც გარდაეცათ რუსეთის მუშებისა და გლეხების წარმომადგენლისათვის. პირველად ამხ. კიროვი მთავრობის წარმომადგენელთა თანხლებით მივიდა საელჩოში ველიამინოვის ქუჩაზე. ის იქ დარჩა სულ რამდენიმე წუთი და მივიდა ცენტრ. კომიტეტის ბინაზე (პასკევიჩის ქუჩა), თავისი საქართველოში მომუშავე ამხანაგებთან, რომ გარდაეცა მათთვის სალამი რუსეთის მუშათა და გლეხთა მთავრობიდან და მათგანაც მოესმინა. აქ, ცენტრალურ კომიტეტის ბინაზე თუმცა არავითარი ფართო სამზადისი არ ყოფილა, მოიყარა თავი დიდძალმა ხალხმა, რომლის დიდი უმრავლესობა მუშებისგან შესდგებოდა. რადგან ც. კ. ბინაზე ამდენი ხალხის დატევა ყოვლად მოუხერხებელი დარჩა, ამიტომ ცენტრალური კომიტეტი ამხ. კიროვის თანხლებით და მაყურებლები წავიდენ საელჩოს მეორე ბინაზე რტიშჩევის ქუჩაზე. და აი აქ მოხთა პირველი შეხვედრა რუსეთის საბჭოთა მთავრობის ელჩისა საქართველოს მუშათა და გლეხთა წარმომადგენლებთან. ეს შეხვედრა, თავის თავად ცხადია, არ გავდა საერთოდ მიღებულ შეხვედრას „დიპლომატთან“. აქ პირისპირ შეხვდენ რუსეთის გამარჯვებული პროლეტარიატის ერთი საუკეთესო მებრძოლთაგანი, ელჩის უფლებებით აღჭურვილი, და საქართველოს დაჩაგრული მუშების და გლეხების წარმომადგენლები, რომელთა შორის ბევრი მხოლოდ ერთი თვეა რაც ციხეებიდან გამოვიდენ. საქ. კომ. პარტიის ცენტრალურ კომიტეტის სახელით ამხ. კიროვს მიესალმა ამ. ფ. მახარაძე. მან მოკლე, მაგრამ გულითადი სიყვარულით გამთბარ სიტყვაში გააცნო ამხანაგ კიროვს ის მდგომარეობა, რომელშიაც იმყოფება აგერ თითქმის სამი წელია საქართველოს მშრომელი მასა, თავის უფროს ძმას, რუსეთის პროლეტარიატს მისდა უნებურად მოგლეჯილი. თუ რა ტანჯვავაება დაატყდა მას და მის პარტიას, საქართველოში მომუშავე კომუნისტურ პარტიას, გადაეცა აგრეთვე ის აღფრთოვანებული სიყვარული და სიხარული, რომლითაც ძგერს გული საქართველოს მშრომელთა რუსეთის და საბჭოთა მთავრობისადმი და მის სახელოვან გმირ წითელი არმიისადმი. აღუთქვა რომ საქ. კომ. პარტია, ყოველივე ძალით და ღონით ემსახურება იმ დიად საქმეს, რომელიც ასე დიდათ და პირნათლად შეასრულა რუსეთის კომუნისტურ პარტიამ.

შემდეგ თბილისის პროფესიონალურ საბჭოთა კომუნისტური ფრაქციების სახელით სალამს უძღვნის რუსეთის გამარჯვებული პროლეტარიატის წარმომადგენელს, ამხ. კიკნაძე. ის იმედს გამოსთქვამს, რომ საქართველოს მუშათა კლასი ორგანიზაციულ ძალდატანებით ჩამოშორებული რუსეთის მუშათა კლასს და სოციალისტურ რევოლიუციას, მალე აღადგენს ამ კავშირს და ჩადგება მებრძოლთა პროლეტარების მოწინავე რიგში.

კომუნ. პარტიის თბილისის კომიტეტის სახელით ამ. კიროვს ესალმება ამ. რუბენი.

საქართველოს ახალგაზრდა კომუნისტთა ცენტრალურ კომიტეტის დავალებით მოკლე სიტყვას ამბობს ამხ. ვარდანიანი. ამის შემდეგ სიტყვას ღებულობს, ტაშის ცემით, ვაშა და ურას ძახილით შეხვედრილი, ამხ. კიროვი. მისი სიტყვა მართლაც, რომ შეეფერებოდა გამარჯვებული მუშათა კლასის წარმომადგენელს. მისი მოხდენილ და ლამაზ სიტყვაში ცეცხლივით ანათებდა გმირული ბრძოლა და დაუშრეტელი ენერგია რუსეთის პროლეტარიატისა. მისი სიტყვა იყო გაბედული, ვაჟკაცური, როგორიც უნდა იყოს საშინელი ბრძოლიდან სახელოვნად გამარჯვებულისა. ტაშის ცემით და აუწერელ ა ღ ფ რ თ ო ვ ა ნ ე ბ ი თ ისმენდა ყოველივე მის მკვეთრ სიტყვას მაყურებელი. მან მოკლეთ დაახასიათა რუსეთის დღევანდელი მდგომარეობა როგორც შინაურ, ეკონომიურ, ისე გარეშე ფრონტებზე და განაცხადა, რომ საბჭოთა რუსეთის მდგომარეობა არას დროს არ ყოფილა ისეთი მტკიცე და შეურყეველი, როგორც ახლა. შემდეგ მან აღგვითქვა, რომ ის მიიღებს ყოველივე ზომებს, რათა გაფანტოს ყოველივე ის ჭორები და ცრუ ხმები, რომლებიც ასე ფართო მასშტაბით ვრცელდება სხვადასხვა ქვეყნებში საბჭ. მთავრობის შესახებ ბურჟუაზიული და ყვითელი სოციალისტური პრესის მიერ. რუსეთის მუშათა კლასი და მისი მთავრობა არას დროს არ ივიწყებს სხვა ქვეყნების დაჩაგრულ ამხანაგებს და არც საქართველოს მუშათა კლასი იქნება მის მიერ დავიწყებული. ამხ. კიროვის სიტყვამ ყველას გულში აღფრთოვანება და იმედები აღძრა. დიდ-ხანს უკრავდენ მას ტაშს გაბრწყინებული სახეებით მსმენელნი.

საელჩოს წინ შეიკრიბა მრავალი ხალხი, რომელიც დაჟინებით მოითხოვდა ამხ. კიროვის მასთან გამოსვლას. მოკლე და გრძნობიარე სიტყვით მიმართა მათ ამხ. კიროვმა, სალამი უძღვნა საბჭოთა მთავრობის სახელით.

შეეხო იმ ჭორებს, რომლებსაც ასე უსინდისოთავრცელებენ საბჭოთა მთავრობის შესახებ მუშათა კლასის ყველა მტრები და იმედი გამოსთქვა, რომ ეს ჭორები მალე იქნება გაფანტული. მისი უკანასკნელი სიტყვები იყო: გაუმარჯოს საბჭოთა მთავრობას და მის მოკავშირე საქართველოს.

შემდეგ ამხ. კიროვი ავტომობილით წავიდა საელჩოს ზოგიერთ წევრებთან ერთად. გზაზედ მას ოვაციებით და ტაშის ცემით ხვდებოდენ.

ასეთი თბილი, გულწრფელი და სიყვარულით აღვსილი იყო საქართველოს მუ-

შების შეხვედრა საბჭოთა მთავრობის წარმომადგენელთან.

გასაკვირველი არ არის, რომ ეს ვერაფრათ ეჭაშნიკათ თბილისის პატარა ბატონებს, განსაკუთრებული რაზმის წევრებს და მათ სულიერ მეგობრებს. მათ მოინდომეს რითმე ჩაეშწარებინათ გახარებულ მუშების ეს ბედნიერი დღე. და დატრიალდა მართლაც რომ საზიზღარი, ყოვლად წარმოუდგენელი, არამც თუ დემოკრატიული რესპუბლიკის დედა-ქალაქის, დედა-ქუჩისთვის, არამედ ძველ აღმოსავლეთის სატრაპიებისათვის: დაიწყეს ნადირობა დაბრუნებულ ხალხზე. ფეხზე დამდგარიყო მთელი „ასობი ატრიადი“. მათ მიეშველა მილიციონერებიც. მხეცებივით დაერივნენ ხალხს და მიჰყავთ, ვინ, იცის სად? ვინც არ მიჰყვება სცემენ, მიწაზედ აწვენენ და ისე მიათრევენ, რევოლვერებს პირში უდებენ, მოკლით ემუქრებიან. კითხვაზე, თუ რატომ იჭერთ, თოფებით იმუქრებიან. აღშფოთებული ხალხი თავისი გულისწყრომას გამოსთქვამს, მაგრამ მათ თოფებით, ჩახმახების ჩხარუნით, ყვირილით: დაიშალეთ, ჩაეთრიეთ ვისვრით და სხვა. ერთი ამხანაგთაგანი წაუქცევიათ და სცემეს. მეორე ფაიტონში ჩაუგდიათ და სადღაც მიყავთ. დაშინებული ხალხი გარბის და ყოველივე ეს ხთება მიტომ, რომ ტაში დაუკრეს იმ კაცს, რომელმაც თქვა: „გაუმარჯოს საბჭოთა რუსეთს და მის მოკავშირე საქართველოს“. „თავისუფლების მოედანმა“ გუშინ აშკარათ ერთხელ კიდევ იხილა თუ როგორი ცინიზმამდე მიდის ბურჟუაზიის „თავისუფლება“. რამოდენიმეთ ყოველივე ამის მოწამე ბ-ტონი გ. ურატაძეც იყო. საინტერესოა ვიცოდეთ, როდესაც ის მოსკოვში ჩავიდა, ამგვარათვე შეხვდენ მას?

ვინ სტყუის?

(ბ. ს. დევდარიანის მკითხველების საყურადღებოთ).

4. ენგელსს ამაოათ ეპოტინებით.

ბ-ნი დევ-ნის რწმუნებით „ენგელსი სწერდა პარიზის კომუნის შემდეგ: „როგორც გამოცდილებამ დაგვანახვა, საყოველთაო კენჭის ყრა უფრო გამოსადეგია ჩვენთვის, ვიდრე აჯანყებაო“ („ერთობა“, № 63).

ჩვენ არ დავენდვეთ საკუთარ მეხსიერებას, გადავათვალიერეთ ხელახლა ენგელსის (და მარქსისაც) ყველა ნაწერები პარიზის კომუნის შესახებ, მაგრამ ვერსად აღმოვაჩინეთ ეს ვითომდა ენგელსის დაწერილი სიტყვები, რომელიც ბ. დევ—იანს ფრჩხილებში ჩასმული მოჰყავს, ხოლო თავის, რჯულზე უმტკიცეს, ჩვეულების მიხედვით, სულაც არ მიაჩნია საჭიროთ და არც, მით უმეტეს, თავის პირდაპირ მოვალეობათ სთვლის მიუთითოს მკითხველს იმ წყაროზე, საიდანაც ამოღებულია თუ კი მართლა ამოღებულია და არა ზეპირსიტყვაობიდან ნასესხები—ეს ციტატა. არა თუ ასეთი წინადადება არსად მოიპოვება, დაახლოვებით იმავე აზრის და შინაარსის წინადადებასაც კი ვერ შეხვდებით მარქს-ენგელსის ნაწერებში კომუნის შესახებ. მარქსმა თავისი „სამოქალაქო ომი საფრანგეთში“-თ მეცნიერული ჰიმნი უძღვნა პარიზის კომუნარების გმირულ საქმეს, ეს სადიდებელი ჰიმნი პირველი ინტერნაციონალის გენერალური საბჭოს მოწოდების სახით იქმნა გამოქვეყნებული კომუნის საშინელი დამარცხების, მის სისხლში ჩახრჩობის დღეებშივე. 20 წლის შემდეგ მარქსის ამ შრომის ახალ გამოცემას ფ. ენგელსმა დაურთო წინასიტყვაობა, რომელშიაც კიდევ უფრო გააშუქა და მეტი საფუძვლიანობით დაასაბუთა მარქსის დებულებები, პარიზის პროლეტარულ რევოლიუციის ანალიზით ნაკარნახევი და გაიმეორა ამაყი სიტყვები: პროლეტარიატის დიქტატურა. რევოლიუციონურ კომუნიზმის მამამთავრებმა მხოლოთ ერთი რამ „უსაყვედურეს“ გმირ-კომუნარების წმინდა ახრდილებს: რომ მათ დააგვიანეს სამოქალაქო ომის გაჩაღება, „ნამუსიანობას“ აყვენ და ნაკლებ იხმარეს ძალა და იარაღი თავის მოსისხლე მტრების წინააღმდეგ, რომ ნაც. გვარდიის ცენტ. კომიტეტმა მის მაგიერ, რომ მყისვე დაედევნებოდა მტერს და გაესრისა ვერსალი, საყოველთაო არჩევნებს მოუცადა, ნაადრევათ გადასცა ძალა-უფლება არჩევნებიდან გამოსულ კომუნას და ყველა ამით საშუალება მისცა ვერსალელებს დარაზმვის, მომზადების და რევოლიუც. პარიჯზე შემოტევის...

კომუნას დამარცხების შემდეგაა დაწერილი ფ. ენგელსის „ანტიდიურინგი“ (1877). და ანარქისტების საწინააღმდეგო წერილები, სადაც ძალდატანების, ამ „მეტის მეტათ ავტორიტეტულ“ საგნის შესახებ ბევრი რამ აქვს მას ნათქვამი, მარა არა იმ აზრით, როგორიც ბ. დევ-ნის „ციტატიდან“ გამოიყურება.

მაშ რაშია საქმე?—შეიძლება იკითხოს „ერთობის“ მკითხველმა. საქმე იმაში, ბედშაო მეგობარო, რომ შენ ლიტერატურულ მადაზე ისეთი წარმოდგენის არიან შენი ლიტერატურული თუ სხვაგვარი ჭირისუფლები, ბ-ნ დევდარიანები, და საერთოდ „ერთობისტები“, რომ დარწმუნებული არიან: რაც არ უნდა მივართვათ, ყველაფერს გადაყლაპავსო, ცივი ბაყაყიც რომ მივუტანოთ—შაქრის მოყრასაც არ მოგვთხოვსო, ისე გადასანსლავსო. ეს ერთი. და მეორეც ის, რომ ბ-ნ დევ—ნს **ალბად** აზრში ჰქონია ცოტა რამ ესარგებლებია, ცოტაოდენი ხელის ჰუჭყი შეეძინა ენგელსის ცნობილ წინასიტყვაობიდან, რომელიც მან წარუმძღვარა მარქსის შრომის—„კლასიური ბრძოლა საფრანგეთში“—ცალკე გამოცემას 1895 წ., ე. ი. პარიზის კომუნის დამარცხებიდან თითქმის 25 წლის შემდეგ. მარქსის ამ გენიალური შრომის საგანია 1848 წლის თებერვლის რევოლიუცია პარიზში და იმავე წლის ივნისის აჯანყება პარიზის პროლეტარიატის ბურჟუაზიის ბატონობის დასამხობათ. პარიზის რევოლიუციას გამოეხმაურა თითქმის მთელი ევროპის დიდი ცენტრები, რევოლიუციის მაცოცხლებელმა გრიგალმა გადაიარა ბერლინზე, ვენაზე, მილანზე და სხ. თითქმის ყველგან რევოლიუციას მოჰყვა ბურჟუაზიულ-ფეოდალური რეაქცია, რაზედაც კერძოთ გერმანიაში მუშათა მასსებმა და წვრილმა ბურჟუაზიამ ხელახალ აბობოქრებით და აქაიქ რევოლიუც. გამოსვლებით გასცეს პასუხი 1849—50 წ. წ. „კომუნისტთა კავშირის“ ცენტრ. კომიტეტის ხელმძღვანელებში მარქსი და ენგელსი მოელოდენ, რომ რევოლიუცია დაბოლოვდებოდა პროლეტარიატის პოლიტიკური გაბატონებით და ასეთ მოლოდინზე აშენებდენ კავშირის მაშინდელ რევოლიუც. ბრძოლის ტაქტიკას, მარა მოლოდინი არ გამართლდა და მარქს-ენგელსმა უკვე 1850 წლის შემოდგომაზე აღიარეს ეს თავიანთი შეცდომა და განაცხადეს, რომ ახალი რევოლიუცია შესაძლებელია მხოლოთ ახალ მსოფლიო ეკონომიურ კრიზისთან ერთათ, და ისევე აუცილებელია, როგორც ეს უკანასკნელიო. მარქსის ხსენებულ შრომაში (პირველ თავებში) ნათლათ გამოსჭვივის რევოლიუციის სოციალისტურათ დახასიათება (ეს შრომა წარმოადგენს სხვა და სხვა დროს დაწერილ კორესპონდენციების კრებულს), და ენგელსმაც საჭიროთ დაინახა წინასიტყვაობაში ვრცლათ განმარტება მაშინდელი შეცდომის, თან შეფასება მერმინდელი ვითარების და იმ ახლობელი მიზნების, რომელიც გამომდინარეობდა მთელი ნახევარი საუკუნის მშვიდობიანი განვითარებით შექმნილ ვითარებიდან. ხსენებულ წინასიტყვაობაში ბევრ ღრმა მოსაზრებათა შორის ისიც გამოსთქვა, რომ ახლანდელ დროისთვის შეუფერებელია 1848 წ. რევოლიუც. ბრძოლის მეთოდები, ნამეტურ ქუჩური, ბარიკადული ბრძოლა მეტის მეტათ მოძველდა და თანამედროვე ტეხნიკით აღჭურვილ ჯარების მიხედვით თითქმის არავითარი იმედი აღარ უნდა გვქონდეს ასეთი ბრძოლისო, თუ კი თვით ჯარი არ არის მომზადებული სოციალისტური პროპაგანდითო.

აი ეს წინასიტყვაობა ენგელსის დაიხვია ხელზე ცნობილმა რენეგატმა, ოპორტუნისტების მამამთავარმა ედ. ბერნშტეინმა და ჯერ კიდევ 1895 წლიდან მოკიდებული ბრძნულათ ასწავლიდა ჭკუას გერმანიის სოციალ-დემოკრატიას: ენგელსმა თავის სიკვდილის რამდენიმე თვით ადრე „შეინანიაო“ ძველი მარქსისტული ცოდვები და დიქტატურა—ძალდატანებით მეთოდების მაგიერ გვიანდერძა მშვიდობიანი გზით სიარული, უომრათ, უდავიდარაბოთო... ამას ქადაგებდა ბერნშტეინი, მას გამოეხმაურენ ყველა ქვეყნის ოპორტიუნისტები, ბურჟუაზიის კალთებში მოიმედე მოლალატენი პროლეტარული დროშის, მარქსისტული სოციალიზმის. და რაღა გასაკვირალია, რომ ბ. დევდარიანებისათვის მართლა და სიწრება იქნებოდა ენგელსის ასეთი შეხედულება და ანდერძი—მაშინ ხომ შეიძლებოდა ყველა იმ უმზგავსობების გათეთრება, რაც ხდება ჩვენში, ქართველ—უკაცრავათ ნუ ვიქნები—სოციალ-დემოკრატიის ხელით და შუბლით, უფრო კი მუხლების მუშაობით ყოველ გამჟლელ-გამომჟლელ ბურჟუა-იმპერიალისტის წინაშე. მარა, საუბედუროთ, ფ. ენგელსს არავითარი წილი არ უდევს ასეთ „დემოკრატიის“ ხელიდან ხელში გადასვლაში და ამას დაგვანახვებს როგორც მისი წინასიტყვაობის ცოტათ ვრცლათ გაცნობა, ისე გახსენება იმ ღირსეული პასუხის და თეორეტიული მუჯლუგუნის, რომელიც მიიღეს რენეგატებმა ყველა მარქსისტებისაგან ფ. ენგელსის აზრ-შეხედულებათა გაყალბების გამო.

ისტორიამ დაგვანახა, სწერს ენგელსი ხსენებულ წინასიტყვაობაში,—რომ ჩვენ შემცდარი ვიყავით მაშინდელ რევოლიუციის სოციალისტურათ წარმოდგენაშიო. კაპიტალიზმს მაშინ ქონებია გაფართოების უნარი, რევოლიუციის შემდეგ მსხვილი წარმოება დამკვიდრდა თითქმის მთელს ევროპაში, შემდეგ რუსეთშიც. ამ გარემოებამ ისტორიულ სცენაზე დაუპირისპირა ერთმანეთს ორი დიდი თანამედროვე კლასი: ნამდვილი ბურჟუაზია და ნამდვილი მსხვილი მრეწველობის პროლეტარიატი. ეს უკანასკნელი მომწიფებული არ იყო, იმპერიალისტურმა რეაქციამ ამით ისარგებლა, თუმცა იძულებული გახდა ზემოდან მოეხდინა რევოლიუცია და ასე 1848 წ. ანდერძი შეესრულებია, შექმნა ისეთი სარბიელი, რომელზედაც პროლეტარიატის განვითარება სწრაფათ სწარმოებდა, ნაციონალურ დაბრკოლებებით შეუზღუდველათ. პარიზის ძლევამოსილმა აჯანყებამ 1871 წ. გამოამჟღავნა ხელახლა, რომ იქ შეუძლებელია სხვა გვარი რევოლიუცია, თუ არა პროლეტარული, და მეორე ისიც, რომ არც 1871 წ., ე. ი. 1848 წლიდან 20 წლის შემდეგ, იყო შესაძლებელი მუშათა კლასის გაბატონება: ერთი მხრით საფრანგეთმა მიატოვა პარიზი, და მეორე მხრით თვით კომუნაში ძალა და ენერგია იკარგებოდა უნაყოფო დავაში ბლანკისტებსა და პრუდონისტებს შუა. პარიზის კომუნასთან ერთათ, იმედი ქონდათ, მებრძოლი პროლეტარიატის დასამარებისაც, მარა სულ წინააღმდეგი მოიმკეს: სწორეთ ამ დროიდან იწყება პროლეტარიატის მძლავრი ამოძრავება. საფრანგეთში რასაკვირველია დიდი ხანი დასჭირდა მუშათა მოძრაობის გამომთელებას. დროებით საერთაშორისო მუშათა მოძრაობის ცენტრი საფრანგეთიდან გერმანიაში იქნა გადატანილი, როგორც ეს მარქსმა იწინასწარმეტყველა, და აი აქ, საფრანგეთის მილიარდებით უმწვერვალესათ განვითარებულ მრეწველობის ქვეყანაში, კიდევ მეტი სისწრაფით გაიზარდა სოც.-დემოკრატია. მთავრობა და გაბატონებული კლასები მიუხედავათ განსაკუთრებული კანონისა ვერას ხდებიან საძაგელ მუშების წინააღმდეგ, სოც.-დემ ამრჩეველთა რიცხვი შეუჩერებლივ იზრდებოდა. პირველი დამსახურება ნემეც მუშებისა იმაშია, რომ მათ სამაგალითოთ დაირაზმენ და შექმნეს სწრაფათ მოზარდი, დისციპლინით გაჟღენთილი და ძლიერი სოციალისტური პარტია. მეორეც ის, რომ მათ აჩვენეს თავიანთ ამხანაგებს ყველა ქვეყნებში ახალი და თან ერთ-ერთი მეტათ მჭრელი იარაღი—საყოველთაო ხმის უფლებით სარგებლობა, რომელიც მოტყუილების იარაღი იყო წინეთ და მათ კი განთავისუფლების იარაღათ აქციეს (საფრანგეთის სოციალისტურ პარტიის პროგრამის სიტყვებია). ეს უფლება ბევრ რამეს გვმატებს ჩვენ: ყოველ სამ წელიწადში ჩვენ ვათვალიერებთ ჩვენს ჯარს, ვეცნობით მის ზრდას, რაც მუშებს იმედებით ავსებს, ჩვენს მტრებს კი საშინელ თავზარს სცემს, ერთი სიტყვით—საუკეთესო მასალა გვეძლევა პროპაგანდისათვის; ის ნათელ წარმოდგენას გვაძლევს როგორც ჩვენს ძალებზე, ისე ჩვენი მტრების ძალებზე, და ეს კი გვაძლევს მაშტაბს ჩვენი მოქმედებისათვის და გვაიძულებს ერთნაირათ უკუვაგდოთ როგორც უადგილო მშიშარობა, ისე უგუნური გამბედაობა. საყოველთაო ხმის მიცემის უფლებამ პროლეტარიატის ნაწილი შეიყვანა ზოგიერთ სახელმწიფო დაწესებულებაში, სადაც წინეთ ბურჟუაზია იყო გამეფებული. ამიტომ მთავრობას და ბურჟუაზიას უფრო ეშინიათ მუშათა პარტიის კანონიერ მოქმედების, ვინემ არალეგალურის, არჩევნების შედეგის უფრო, ვიდრე აჯანყების შედეგების. ამასთანავე ბრძოლის წესი საგრძნობლათ შეიცვალა. „ძველი ტიპის აჯანყება, ქუჩაში ბრძოლა ბარიკადებზე, რომელიც 1848 წლამდის ბოლოს და ბოლოს საქმის გადამწყვეტი იყო, ახლა საგრძნობლათ მოძველდა“. ნუ გვექნება ილიუზიები ამ მხრით. წინეთაც, ქუჩაში ბრძოლის და ბარიკადების კლასიკურ ხანაში, აჯანყებულები იმარჯვებდენ მხოლოთ იმ შემთხვევაში, თუ ჯარი უარს აცხადებდა მოქმედებაზე ან და უფროსების ნებისყოფა მოტყდებოდა ხოლმე და ბარიკადებიც უფრო მორალურათ მოქმედებდენ ჯარზე, ვინემ მატერიალურათ. 1849 წ. შემდეგ აჯანყების შანსები კიდევ გაუარესდა, ბურჟუაზია ყოველგან იბრძოდა მთავრობის მხარეზე, „განათლება და კერძო საკუთრება“ ესალმებოდენ და უმასპინძლდებოდენ ჯარებს, რომელიც აჯანყებულთა წინააღმდეგ ილაშქრებდენ. ბარიკადამ დაკარგა თავისი მიმზიდველობა, ჯარის კაციც და აფიცერიც შეეჩვიენ მას და უფრო მოხერხებულათ ეცემოდენ. ამასთანავე არმია ერთი ათად გაიზარდა რიცხვით, შეიარაღებულია საუკეთესოთ, რკინის გზების შემწეობით მას შეუძლია 24 საათში შეჯგუფდეს იქ, სადაც საჭიროებაა. ამავე დროს აჯანყებულთა პირობები უფრო გაუარესდა. „ძნელათ თუ განმეორდება ისეთი აჯანყება, რომელსაც თანაუგრძნობდეს ხალხის ყველა წრეები... „ხალხი“ ყოველთვის დაყოფილი იქნება“, საშუალო წრეების ნაწილი პროლეტარიატს გაყვება, მარა ზოგი ბურჟუაზიულ რეაქციის გარშემო მოიყრის თავს. აჯანყებულებს შეიძლება ბლომათ შეუერთდენ ყოფილი ჯარის კაცები, მარა მათი შეიარაღება ძნელი ხდება თანამედროვე პოლიციურ პირობების გამო. წინეთ აჯანყებულები თითონ ამზადებდენ პატრონებს, ახლა კი ყოველ სისტემის თოფს საკუთარი პატრონა აქვს, ურომლისოთ ის გამოუსადეგარია. თან ახლანდელი ქალაქების გრძელი, ფართო და სწორი ქუჩები სწორეთ ახალი ზარბაზნების და ახალი სისტემის ვინტოვკების სამუშაოთ არიან გაყვანილი.

მ. კასპიელი.

(შემდეგი იქნება).

საბჭოთა რუსეთში

ინგლისელ მუშების წარმომადგენლები სამარაში.

ფაბრიკა-ქარხნების, საბჭოებისა და პროფესიონალურ კავშირების შეერთებულმა საგუბერნიო ყრილობამ ინგლისელ მუშების დელეგატებს ოვაცია გაუმართა. სხვა ორატორებთა შორის ილაპარაკეს მუსულმანებმაც და განაცხადეს, რომ ისინი არ დაყრიან იარაღს მანამდის, სანამ დასავლეთის მტრები არ იქნებიან განადგურებულნი და სამუსულმანო აღმოსავლეთი ინგლისის მტაცებელ კაპიტალის ბრჭყალებისაგან განთავისუფლებული.

ყაზახებმა გაიგეს სიმართლე.

ყუბანის ყაზახების ყველა „სტანიცებში“ გამოაქვთ რეზოლიუციები, რომლითაც სალამს უძღვნიან საბჭოთა მთავრობას. („რევ. სალ.“)

პოლიანელებთან ბრძოლა. არეულობა ზურგში.

მდინარე ბერეზინის მთელ მარჯვენა ნაპირზე გლეხების აჯანყებაა. სადგურ ქლობინის მახლობლათ გლეხებმა ააფეთქეს სამხედრო მასალებით დატვირთული მატარებელი.

ითხოვენ დახმარებას.

პოლონეთის მთავრობამ მოწოდებით მიმართა საფრანგეთის ჯარს და სთხოვა დახმარება, რომ თავიდან აიცდინოს წითელ არმიელების შემოსევის საშიშროება.

შრომის ფრონტი.

შრომის ფრონტის გასაძლიერებლად ეს ორი წელია შემოღებულია ეგრედ წოდებული „შაბათობა“ და „კვირაობა“, („субботники“ и „в скресьники“.) პირველად ეს აზრი დაებადა მოსკოვის რკინის გზის სახელოსნოების ერთ-ერთ ცეხის იაჩეიკის თავმჯდომარეს ამხ. ბურაკოვს, რომლის წინადადებით იაჩეიკამ დაადგინა, რომ 1919 წლის 12 აპრილის შაბათ საღამოდან იმუშაოს მუქთათ, რათა რათაც უნდა დაჯდეს თეთრ-გვარდიელთა გენერლის, კოლჩაკის შემოსევა ციმბირში შეჩერებულ იქმნას. იმ დროს კოლჩაკი ვოლგის ნაპირებისაკენ მოიწევდა და წითელი არმიის [illegible] მარეობაში იმყოფებოდა. ამ გარე[…] აღძრა მუშებში გადაწყვეტილება, თავი [illegible] წითელმა არმიამ [illegible] საბჭოთა ფრონტზე [illegible] აპრილის შაბათს საღამოს რვა […]ზე დაიწყო ამ იაჩეიკამ მუ[…] მხოლოდ დილის ექვს საათზე შეწყ[…] დილით მათ სამი ორთქლმავალ[…] მზად ჰქონდათ. ამ დღიდან ამ იაჩ[…] მაგალითს სხვებმაც მიბაძეს: ჯერ […]თის სხვა ადგილებში კომუნისტურ[…] შათა იაჩეიკებმა დაიწყეს შაბათ[…]თობით მუშაობა, მერე თანდათან […] უპარტიოებმაც მიბაძეს. ასე რომ წა[…]ლი წლის (1919 წელს) მაისის თ[…] ვიდრე დღევანდელ მაისამდე მ[…] მოსკოვში შაბათ-ღამით მუქთათ მ[…]შავეთა რაოდენობითი რცხილი შე[…] წარმოადგენდა:

1919 წ.	კომუნ.	უპ[…]
მაისში	781	
ივნისში	653	
ივლისში	1510	3[…]
აგვისტოში	3,336	8[…]
სექტემბერში	5,022	1,75[…]
ოქტომბერში	3,219	1[…]
ნოემბერში	9,830	6,0[…]
დეკემბერში	7,623	9,06[…]
1920 წელს		
იანვარში	10,652	24,74[…]
თებერვალში	15,026	26,56[…]
მარტში	11,308	21,81[…]
აპრილში	13,071	16,24[…]
სულ	82,031	162,2[…]

სამარის ქარხნებში.

სამარის სალითონო ქარხნებში […] ნუწყვეტელი მუშაობა სწარმოებს: ამ[…]დებენ სატრანსპორტო მანქანების […] და სხვა ნაწილებს, აგრეთვე წისქვი[…]ბისა და სხვა სასოფლო სამეურნეო მ[…]ქანების შესაკეთებელ ნაწილებს. ბა[…]კოვის სალითონო ქარხანა, მაგალითა[…]ნავთის მამოძრავებელ მანქანებს ამ[…]დებს. სხვა ქარხნებში კიდევ გუთნ[…] და სალეწავი მანქანები მზადდება.

ამხ. საშა წულუკიძის ხს[…]ვნის 15 წლის თავი[…] სამოქალაქ[…] პანაშვიდი.

კვირას 20 ივნისს საქ. კ. პ. ცენტ[…] კომიტეტმა ამხ. საშა წულუკიძის ხს[…]ნის 15 წლის თავის გამო სამოქალა[…] პანაშვიდი მოაწყო. 11 საათზე სახალ[…] სახლში მოგროვდენ ს. კ. პ. წევრ[…] იყვნენ გარეშეებიც. სხვა და სხვა მი[…]ზების გამო მუშები ნაკლებათ დაესწრ[…] როოგორც გადმოგვცეს, რკინის გ[…] სახელოსნოებში 1-ლ საათამდე სავა[…]დებულო მუშაობა იყო, რის გამოც ჩვე[…] თანამოაზრე და თანამგრძნობი მუშ[…] ვერ მოვიდენ.

მუშებმა იქვე სახელდახელოთ შეადგ[…]ნეს მომღერალთა გუნდი და ფარდ[…] ახდისას სამგლოვიარო მარში იმღერ[…] შუა სცენაზე წითელი ყვავილებით შ[…]კული იყო ჩვენი ამხ. ალექსანდრე წ[…]ლუკიძის მშვენიერი სურათი. მარჯვ[…] და მარცხნივ ისხდენ საშას ძველი, მ[…] თანამედროვე ამხანაგ მეგობრები: ამა[…]გან რამდენიმე მუშა იყო, ხოლო რ[…]დენიმე კი ინტელიგენტი.

პირველი მოკლე დამახასიათებელი […] ტყვა (რუსულათ) წარმოსთქვა ფილ[…] მახარაძემ. მან ნათლათ გააშუქა წულ[…]კიძის პიროვნების მნიშვნელობა და რ[…]ლი ჩვენს პარტიაში, ილაპარაკა ჩვე[…] მცხოვანმა ბელადმა მიხა ცხაკაიამ, რ[…]მელმაც ნათლათ წარმოადგინა სა[…] ბუმბერაზული პიროვნება და მსმენელთ[…] დასცა თავის შთაბეჭდილება, ამ პიროვ[…]ბისაგან მიღებული. უფრო საყურადღ[…] და მიმზიდველი იყო ძველი მუშების გა[…]სვლა. მოხდენილათ დაასურათი ს[…] რევოლიუციონური ხასიათით არა[…]ლამ, რომელსაც ერთ დროს პირად[…] განუცდია თავის თავზე საშას რევოლ[…]ციონურ—ბუნების ზეგავლენა. კარგ[…] და ლამაზათ დაახასიათა აგრეთვე მ[…]რე მუშამ—ვალერიანე ვაშაკიძემ წულ[…]კიძე, როგორც მოაზროვნე რევოლ[…]ციონერი, როგორც მარქსისტი, რ[…]ლის ნაწერები და ნააზრევი საფუძვ[…] დაედო ქართულ რევოლიუციონურ მა[…]ქსისტულ მწერლობას, სიტყვა სა[…] აგრეთვე ამხ. სილ. თოდრიამ (რუსულ[…]) რომელმაც აღნიშნა წულუკიძის ღვაწ[…] როგორც მაღალ ინტელიგენტურ წ[…]დან გამოსული პიროვნებისა.

შემდეგ თავმჯდომარეს წინადადე[…]

სცენიდან ილაპარაკა დამსწრეთაგან რამდენიმე ამხანაგმა.

ამხ. ფირცხალავა თავის სიტყვაში შეეხო კომუნისტის ძველ თანამებრძოლთ— ს. დემოკრატ-მენშევიკებს, ხოლო ამხ. ნესტორ ცერცვაძემ დიდ ხანს ისაუბრა იმაზე, თუ რატომ არიან მართალნი კომუნისტები, როცა ისინი მშრომელთა მასის მოსარჩლეთ გამოდიან და რა საბუთები გვაქვს ვიფიქროთ, რომ ისინი ამ ბრძოლაში უსათუოდ გაიმარჯვებენ.

პანაშვიდი დასრულდა საერთაშორისო ჰიმნის—ინტერნაციონალის (რუსულათ) სიმღერით.

ახალი ამბები

— ოთხშაბათს 23 ივნისს შრომის ბირჟის შენობაში შესდგება მეტყავეთა კავშირის წევრთა საერთო კრება. დღის წესრიგი. 1. მოხსენება კავშირის მოქმედებაზე. 2. შემოსავალ-გასავლის ხარჯთაღრიცხვა. 3. გაფიცვის ფონდი. 4. მოხსენება საავათმყ. კასსის მოქმ. შესახებ 5. საკითხი ხელფასის მომატების შესახებ. 6) გამგეობის და სარევიზიო კომისიის არჩევნები და მიმდინარე კითხვები. კრება უნდა გაიხსნეს 4 ნახ. საათზე. იმ შემთხვევაში, თუ ქვორუმი არ დარჩა, მეორე კრება მოწვეული იქნება 5 ნახ. საათ. რომელიც კანონიერათ ჩაითვლება. გამგეობა სთხოვს ყველა წევრებს აუცილებლად დაესწროთ, შესავლელათ იქონიონ საწევრო ბარათები.

— **ხანხოელის მკვლელობა.** მეორე უბნის კომისარმა შაბათს თფილისის ქალაქის მილიციას, ქალაქის თავს, საოლქო სასამართლოს პროკურორს, პროკურორის ამხანაგს და 1 უბნის გამომძიებელს შემდეგი აუწყა. დღეს ღამის 11 საათზე ბოროტ-გამზრახველებმა ფეოდოსიის ქუჩაზე რევოლვერით მძიმეთ დასჭრეს აზერბაიჯანის ყოფილი მინისტრი ხანხოელი, გამოძიება სწარმოებს. მიღებულია ზომები ბოროტ-გამზრახველების აღმოსაჩენათ,

ფეოდოსიის ქუჩაზე მომხდარ ბოროტების შესახებ დაუყონებლივ აუწყეს მთავრობის წევრებს, გაიცა კატეგორიული განკარგულება, რაც შეიძლება დაწვრილებით გამოიძიონ და გამოარკვიონ [illegible] ამბავი. როგორც კი გამოძიება დასრულდება მოყვება მთავრობის ცნობა ამ საქმის შესახებ. დაახლოვებით 12 საათზე შაბათს ხანხოელი მიიყვანეს მიხეილის საავათმყოში. ის არ მოსულა გონებაზე და გარდაიცვალა 20 ივნ. დილის 4 საათზე. გამოასვენეს დილის 11 საათზე 21 ივნ. გარდაცვალებული მაჰმადიანთა სასაფლაოზე დაასაფლავეს. ხანხოელის თანამგზავრი ქალი და ბექშას-მამედოვი მსუბუქათ დაიჭრა და მისი მდგომარეობა უმჯობესდება.

დეპეშები

(საქარ. დეპ. სააგ.)

მოსკოვი, ივნ. 18. ც. ა. კ. ბ. ბიულეტენი.

მოსკოვი 21. სამხედრო ცნობები. პოლოცკის სამხრეთ-დასავლეთით რკინის გზის რაიონში ჩვენ უკუვაგდეთ მტრის რამდენიმე შეტევა. რეჩიცის რაიონში ჩვენმა ჯარებმა მტრის გაძლიერებული სროლის დროს გადალახეს დნეპრი და ძლიერი შეტევით დაიკავეს რეჩიცა. ჩვენი წინსვლა გრძელდება. კოროსტენის მიმართულებით ჩვენ მტრის შევიწროებას ვაწევაგრძობთ. პროსკუროვის მიმართულებით ჩვენი ნაწილები ვინიცის დაკავების შემდეგ პოლონელებს მისდევენ.

ხარკოვი, გადაწყვეტილია მობილიზაცია გაუკეთონ ქალებსა და ახალგაზრდობას შაქრის პლანტაციების დასამუშავებლად.

ოდესა. ივნ. 19. ინგლისი უარს აცხადებს უკრაინის მთავრობის აღიარებაზე. ბონარ ლოუმ ოფიციალურად განაცხადა, რომ უკრაინის მდგომარეობა არავითარ საფუძველს არ იძლევა უკრაინის მთავრობის აღიარებისათვის.

ოდესა. ივნ. 19. ვრანგელმა ბრძანება გამოსცა, სადაც დენიკინის ჯარის ყველა ოფიცრებს, რომლებიც ბოლგარეთში იმყოფებიან, მიმართავს დაუყოვნებლივ გამოცხადდნენ სევასტოპოლში ჯარის შესავსებათ.

ოდესა. ივნ. 19. სერბიასა და ბულგარეთს შორის დაიდო ფარული კავშირი საბერძნეთის წინააღმდეგ.

ბოლშევიკები სპარსეთში. რუსეთის დეპეშათა სააგენტოს კავკასიის განყოფილება იხსნება სპარსეთში. მთავარი განყოფილება რეშტში იქნება. აქვე ფიქრობენ კომუნისტური ლიტერატურის გამომცემლობის საქმის ფართეთ მოწყობას,

ამხ. მეგრელიშვილის დაჭერა.

1920 წელს, 14 თიბათვეს, დ. თიანეთი. ჩვენ, დროებით თიანეთის მაზრის კომუნისტურმა კომიტეტმა მოვახდინეთ საჩქაროთ სხდომა კომუნისტ მეგრელიშვილის დატუსაღებისა და თიანეთის მაზრის კომუნისტურ ბიუროს გაჩხრეკისა და ბიუროს სხვა და სხვა ქაღალდების წაღების შესახებ; ვინაიდგან ეს დატუსაღება კომუნისტ მეგრელიშვილისა, აგრეთვე თიანეთის მაზრის კომუნისტური კომიტეტის ბიუროს გაჩხრეკა და ქაღალდების წაღება ერთი მხრით გაუგებრობაა, მეორე მხრით გაჩხრეკა და ბიუროს ქაღალდების წაღება უჩვენოთ არ იყო კანონიერი, რადგან ჩვენ ვიყავით ბატონ-პატრონი ამ ბიუროსი და არა ამხანაგი კომუნისტი მეგრელიშვილი, რის გამო ერთხმათ დავადგინეთ: 1) ეცნობოს საქართველოს კომუნისტურ ორგანიზაციების დროებით ცენტრალურ კომიტეტს კომუნისტ მეგრელიშვილის დატუსაღება და ბიუროს გაჩხრეკა. 2) დეპეშით ეცნობოს შინაგან საქმეთა მინისტრს მეგრელიშვილის უმიზეზოთ დატუსაღება. 3) მოეთხოვოს თიანეთის მაზრის ერობის გამგეობას, თუ რა მიზეზითაა დატუსაღებული კომუნისტი მეგრელიშვილი და რა საშუალებით გაჩხრიკეს თიანეთის მაზრის კომუნისტურ კომიტეტის ბიურო და აგრეთვე დააბრუნოს ყველა წაღებული ბიუროს საბუთები.

თიანეთის მაზრის კომუნისტური კომიტეტის თავმჯდომარე **ს. ჩხუტიაშვილი**
მდივანი **აკოფაშვილი.**

მუშათა წერილები

რას გვასწავლის ჩვენ, მუშებს, დღევანდელი ცხოვრება?

ჩვენ ვიმყოფებით გარდამავალ ხანაში, სადაც იმსხვრევა კაპიტალისტური ურთიერთობა და ეყრება საფუძველი საზოგადოებაში კომუნისტურ ურთიერთობას. ამას მოწმობს მთელი ქვეყნის მუშათა ამოძრავება კაპიტალისტურ წყობილების წინაღმდეგ.

ეს ხანა არის უდიდესი რყევის და ცვლილების ხანა და ამ დროს, ჩვენ მუდამ თვალწინ უნდა გვქონდეს ჩვენი კლასობრივი იდეალი, რომელიც გზის მაჩვენებელი ლამპარია ამ აბობოქრებულ კორიანტელში, სადაც იმსხვრევა ჩვენი კერპები.

ყოველივე ეს ხდება არა ვისიმესი ზეგავლენით, არამედ ბუნებრივი აუცილებლობით, ვინაიდან არსებულმა კაპიტალისტურმა წყობილებამ მიაღწია თავისი განვითარების გარდაუვალ საზღვარს და გამოააშკარავა მთელი თავისი უვარგისობა და სიყალბე. მისი არსებობის გაგრძელება ნიშნავდა არა მარტო ექსპლუატაციის, მონობის, სიღატაკისა და სპეკულიაციის გაგრძელებას, არამედ საზოგადოების გაველურებას, მთელი ცხოვრების მოშლას და კაცობრიობის გადაგვარებას.

აი სწორეთ ამან აამხედრა მთელი ქვეყნის მუშები და ხელში აღებინა მახვილი კაპიტალის წინააღმდეგ, რომლის შედეგია დღევანდელი უსასტიკესი ბრძოლა შრომასა და კაპიტალს შორის; მათი შერიგება და შეთანხმება ყოვლად შეუძლებელია, ვინაიდან კაპიტალს ფნდა გააგრძელოს ექსპლუატაცია შრომაზე, ესე იგი უნდა გააგრძელოს სპეკულიაცია, ჩარჩობა და ზედმეტ ღირებულობის მითვისება, მშრომელთ სურთ განთავისუფლდენ კაპიტალის უღლისაგან, ესე იგი სიღარიბისაგან, მონობისაგან და სპეკულიანტებისაგან, რომ მის ნაოფლარს არავინ არ ართმევდეს და თვითონ იყოს ბატონ პატრონი თავისი ნაშრომისა. ამ ნიადაგზე წარმოშობილი ბრძოლა შრომასა და კაპიტალს შორის იღებს მწვავე ხასიათს, ეს არის ნამდვილი კლასთა ბრძოლა, რომელიც იმავე დროს პოლიტიკური ბრძოლაა.

აქ აშკარათ გაჩაღებულია ბრძოლა უფლებისათვის; ვინც გაიმარჯვებს, ის დაამყარებს თავის უფლებებს, ესე იგი, თუ კაპიტალმა გაიმარჯვა, ის სახელმწიფოებრივი ძალით განამტკიცებს არსებულ სპეკულიაციას, ჩარჩობას და ექსპლუატაციას; და თუ გაიმარჯვა შრომამ, ის სახელმწიფოს ძალით უკუაგდებს მონობის უღელს, კაპიტალის მიერ დადგმულსა, და დაამყარებს შრომის სამეფოს, სადაც არ ექნება ადგილი სპეკულიაციას, ჩარჩობას და ექსპლუატაციას, ვინც მოინდომებს ამ შეურიგებელ მებრძოლთა შერიგებას, ან შეთანხმებას, ის იქნება მოღალატე მუშათა კლასისა, ვინაიდან ის ამით სცდილობს არა კლასთა ბრძოლის გაღრმავებას, რომ დააჩქაროს კაპიტალის უღლის გადაგდება მუშებისაგან. არამედ მისი დაღუპვის შეჩერებას დროებით მაინც. განა შეიძლება მშრომელთა და ექსპლუატატორთა შორის რაიმე შერიგება?!

როდესაც ქვეყნის მამებმა იგრძნეს, რომ ახლოვდება მათი აღსასრულის დღე, მაშინ წამოისროლეს შეთანხმების ლოზუნგი. ამით სურთ მოაჩვენონ თავი მუშებს, თითქოს მათ ძალიან სტკივათ გული და სურთ ჩვენთან გამონახონ შემათანხმებელი გზა; ასეთი ხრიკებით სურთ რამოდენიმე გააგძელონ თავისი ბატონობა. მე არა მგონია, რომ ზნეობრივი ქადაგებით შესაძლებელი იყოს სპეკულიანტებს ხელი აღებინოთ სპეკულიაციაზე. ეს მხოლოთ იქნება მუშათა კლასის მოტყუება.

ჩვენ ამიტომ გვმართებს დიდი სიფრთხილე და დაკვირვება, თუ ვინაა ჩვენი ნამდვილი მტერი და მოყვარე, რომ ლამაზი სიტყვებით ბრმა იარაღი არ გავხდეთ, როგორც ეს დაემართა საფრანგეთის მუშებს დიდი რევოლიუციიდან დაწყებული დღევანდლამდის (1789—1920),—მან მორწყო პარიჟის ქუჩები თავის უმანკო სისხლით, და კიდევაც დაამსხვრია ფეოდალური წყობილება, ნაყოფი კი ბურჟუაზიას ერგო, —ის წამოსკუპდა მეფის ადგილზე და კიდევ უარესათ დაუწყო მუშებს წუწნა, ვიდრე მეფის დროს იყო. ასე ტრაღიკულათ დამთავრდა მუშათა როლი ყველა წარსულ რევოლიუციებში. ეს ასეც უნდა მომხდარიყო, ვინაიდან ბურჟუაზიამ და მისმა ლაქიებმა თავისი ლამაზი სიტყვებით და დაპირებებით მუშათა კლასი გაიხადეს თავის ბრმა იარაღათ, თავის მიზნის მისაღწევათ და აკეთებიებდენ იმას, რაც მათ ინტერესებს შეეფერებოდა, მუშა კი რჩებოდა ისევ და კიდევაც ვარდებოდა უარეს პირობებში. ეს სამწუხარო ისტორია მუშათა მოძრაობისა ყველას თვალ წინ უნდა გვედგეს, რომ არ განვიმეოროთ წარსული შეცდომები, და ვაკეთოთ ჩვენი საკუთარი საქმე. ამიტომ საჭიროა ვაძლიერებდეთ ჩვენ ორგანიზაციებს, რომ შეგნებულათ და შეკავშირებულათ ამოუდგეთ იმ მებრძოლ მუშათა რაზმებს, რომელნიც იბრძვიან მუშათა დიქტატურისათვის და რომლის ორგანოა მუშათა საბჭოები.

აი, სადღაც უნდა იყვეს მიქცეული დღეს ჩვენი ყურადღება, ამხანაგო მუშებო!

პარმენი.

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ყველა ორგანიზაციებს და წევრებს.

ძვირფასო ამხანაგებო! „**საქ. კომუნისტი**" გამოდის „ბრძოლის" მაგიერ. ის მუშების და გლეხების გაზეთია; იგი როგორც „ბრძოლა", ისე „საქ. კომუნისტიც" დაიცავს მთელი მშრომელი მასსის ყველა დაჩაგრულთა და შევიწროებულთ ინტერესებს. აშკარაა, რომ თავისი ორგანო თვით მუშებმა და გლეხებმა უნდა ასაზრდოონ., თვით მუშებმა და გლეხებმა უნდა მისცენ მას არსებობის საშუალებანი.

ამხანგებო მუშებო და გლეხებო! ადმოუჩინეთ თქვენი არსებით ინტერესების დამცველ გაზეთს „საქ. კომუნისტს" ნივთიერი და ზნეობრივი დახმარება. მიიღეთ ყოველგვარი ზომები მის გასავრცელებლათ ფართო მასსაში, გამართეთ ხელის მოწერა მის სასარგებლოთ. ამით თქვენ უზრუნველ ყოფთ მის არსებობას.

საქართვ. კომუნისტ. ორგანიზაციების დროებ. ცენტრალური კომიტეტი.

სრულ სოციალურ დაზღვევიდან—სახელმწიფოებრივ სოციალურ უზრუნველყოფამდე

(დასასრული).

პირველი პრინციპი და უმთავრესი, რომელიც აღებულია ამ პროლეტარულ კანონისთვის—ეს გახლავთ იძულებითი დაზღვევის პრინციპი. კანონი ამბობს: „დამქირავებლებს ევალებათ: სამი დღის განმავლობაში აცნობონ საავადმყოფო კასას თითეულ პიროვნებაზე, რომელიც დაქირავდა მათ საწარმოვოში ან და დასტოვა სამსახური"... და სხვა. ამ კანონის მუხლის არ ასრულება სჯის მას ჯარიმის გადახდით.

მეორე—ეგ გავრცელება კანონის ყველაზე განურჩევლათ სქესისა, წლოვანობისა, სარწმუნოებისა ნაციის და რასისა, ქვეშევრდომობისა, ვინც ქირით მუშაობს, შრომის დარგის განუსაზღვრელად და დაზღვევა ვრცელდება აგრეთვე ღარიბეს გლეხებზე, რომელნიც ქირით მუშაობენ, შეიძლება დროგამოშვებითაც.

დასაზღვევ ხარჯებისაგან სრულებით განთავისუფლებულია დაზღვეულები—შრომის ექსპლოატატორი კი იხდის 10 პროცენტს კასის წევრის ხელფასის რაოდენობის მიხედვით.

შემწეობის სახით წევრს ეძლევა სრული ხელფასი ავადმყოფობის პირველ დღიდანვე (კასის წესდებაში კასის წევრთა რწმუნებულთა საერთო კრებას შეუძლია დააკანონოს უქმი და კვირა დღეების ანაზღაურება) გამომთელების დღემდე.

— მშობიარობის გამო 8 კვირა ფეხმძიმეთ და 8 კი მშობიარობის შემდეგ. ეგ შემწეობა შეიძლება გადიდებულ იქნეს ერთ და ნახევარი ხელფასის რაოდენობამდე, 9 თვეს ეძლევა განსაკუთრებული შემწეობა ხელფასის ერთი მეოთხედი ნაწილი და სხ.

საავადმყოფო კასა ექიმობს ყოველ დარგში, თვით აძლევს შემწეობას კასის მონაწილეს მის ოჯახს ან და იმათ, რომელნიც იმავე ოჯახის მდგომარეობაში ითვლებიან.

და კასის ფინანსიური მხარის, საქმის წარმოების და სტატისტიკის ერთი ძლიერების დასაცავად და აგრეთვე, რომ ადვილი ყოფილიყო მისი საერთო დაზღვევის კასად გადაქცევა, მიღებულია ამშენებლობის პრინციპათ დაარსება კასების საერთო ქალაქის ან საერთოსაოლქოს სახით.

ეს კანონი იზღვევს აგრეთვე დაშავებულთ და ინვალიდებს პირველათ გამორჩენამდე და მეორეთ 6 თვე და შემდეგ ის გადადის დამზღვევ ამხანაგობის ხელში.

31 ოქტომბერს 1918 წ. სახალხო კომისარიატმა გამოსცა ახალი დეკრეტი „მშრომელთა სოციალური უზრუნველყოფის" შესახებ.

ეს საერთო დამღვევი კანონი, უეჭველად, შეადგენს ახალ ხანას მშრომელთა სოციალურ უზრუნველყოფის საქმეებში და თავის თავად აჭარბებს ყოველივეს, რაც არსებობს ამგვარი მოწინავე ქვეყნებში, და ეს კანონი გვევლინება, როგორც წინამორბედი სოციალიზმისა.

ის ანხორციელებს დაზღვევის ყველა დარგს, ეხება ყველას, ვინც თავის შრომით სცხოვრობს, უზრუნველყოფს ყოველ შრომის უნარ დაკარგულს (საცხოვრებელი მინიმუმის რაოდენობის ანაზღაურებით), დაობლებულ და შრომის უნარ მოკლებულ მუშის ოჯახს აძლევს საცხოვრებლად საჭირო პენსიას და უკანასკნელი ის, რომ საზღვევ გადასახადთა სიმძიმით აწვება მწარმოებლებს და საწარმოვო დაწესებულებებს და სრულებით ანთავისუფლებს გადასახადებიდან მუშებს. დაზღვევის ყველა დარგები შეერთებული იქნებიან საერთო დაზღვევის კასებში, სხვა და სხვა დარგების განყოფილებით.

ყველა, ვინც თავის შრომით სცხოვრობს, შრომის უნარის დაკარგვის თანავე მიიღებს საჭირო საექიმო დახმარებას, მოვლას, შემწეობას და მუდმივ ინვალიდობის შემთხვევაში მიიღებს პენსიას და სხვა."

ამ სახელ და ხელოდ დაწერილიდან ჩვენ შეგვიძლია დასკვნა გამოვიყენოთ შემდეგი, რომ საბჭოთა რუსეთში რევოლიუციის დროს დამზღვევმა მოძრაობამ გაიარა სამი საფეხური. პირველი— ოქტომბრამდე ფაკულტატიურ-სავალდებულო, დროებითი მთავრობის" ნოველა, სადაც ვალდებულობა პირობითია, მეორე ოქტომბრიდან 1917—1918 წ. ოქტომბრამდე—სავალდებულო დაზღვევის შემოღება ყველა დაქირავებულთათვის რუსეთის მთელ ტერიტორიაზე და საერთო კასების სისტემის დაკანონება, მესამე—1918 წ. სახელმწიფოებრივი სრული უზრუნველყოფა ყველა მშრომელთათვის ყოველ დარგის შრომის უნარ დაკარგულთათვის.

ჩვენ კი, საქართველოს მშრომელი ხალხი, ჯერ კიდევ პირველ საფეხურშიაც არ ვიმყოფებით. ჩვენში ახალი დამზღვევი კანონი სულ არ არსებობს სუსტად გავრცელებულია 17 წ. კანონის ძალით ნებადართული საავადმყოფო კასები, რომელნიც თარლის გამოკლებით, და თვით ისინიც საწყალობელ მდგომარეობაში იმყოფებიან. გარდა ამისა ჯერაც ქველმოქმედებას აქვს გასავალი და საქველმოქმედო საზოგადოების რეორგანიზაციისათვის ჯერ სახელმწიფოს თითქმის არაფერი გაუკეთებია. რუსეთში კი სრული რეორგანიზაცია მოხდა, და ცალკე სოციალურ უზრუნველყოფის კომისარიატიც დაარსებულა. ჩვენშიაც საჭირო კი არის სოციალურ დამხმარე დაწესებულებების სრული რეორგანიზაციის და მათი მოქმედების გაფართოების დაჩქარება. საქართველოს მუშათა კლასის საზღვევ ლოზუნგებათ ამიერიდან უნდა იქნეს.

1. ყოველნაირი სავალდებულო დაზღვევა ყოველ დაქირავებულ მუშისა და ულარიბეს გლეხისა მწარმოებელის მხრით.

2. გადასახადთა მთელი სიმძიმის მქონებელ კლასებზე გადატანა და მშრომელების მისგან სრული განთავისუფლება.

3. საერთო-ქალაქის ან მაზრის საერთო-დაზღვევის კასების დაარსების დაკანონება, ე. ი. იმისთანა კასების შემოღება, რომელნიც მშრომელთ, უმრავლესობას შეაკავშირებენ და ყველა დარგის დაზღვევას გაატარებენ.

4. სრულ ხელფასის ანაზღაურება და აქიმობა კასის წევრთა ოჯახებისათვის უფასო (კასის ხარჯით).

ლოზუნგების წამოყენებით ჩვენ გვინდა იმ თანდათანი გადასვლებით ვიხელმძღვანელოთ, რომლითაც საბჭოთა რუსეთში სრულ სახელმწიფოებრივ სოციალურ უზრუნველყოფამდე მიაღწიეს.

თუ ევროპის ქვეყნებში ათ წლობათა განმავლობაში აუმჯობესებდენ არსებულ შემზღუდავ კანონებს და ხელის ხარჯით მიაღწიეს ჯერ მხოლოდ შეკვეცილ დამზღვევ კანონების მოპოვებას. პროლეტარიატის დიქტატურას ერთის ხელის სწრაფი ნაბიჯით მიდის მშრომელი მასები სრულ სოციალურ დაზღვევიდან სრულ სოციალურ უზრუნველყოფამდე სახელმწიფოს ხარჯით.

იტალიის ამხანაგების აზრი პოლონეთ-რუსეთის ომზე

იტალიის სოციალისტური პარტიის ორგანომ,—„ავანტიმ" ამას წინათ იტალიის მუშებს მიმართა მოწოდებით, რომელიც აქვე მოგვყავს:

„მსოფლიო კაპიტალიზმის იმპერიალისტურმა სულმა", სწერს „ავანტი", ახალი ომი შექმნა: იაპონიის და პოლონეთის ომი რუსეთის წინააღმდეგ. მსოფლიო მძარცველებს და მყვლეფელთ ეს ომი როგორღაც უფრო იზიდავს, ვინაიდან ის ლუკმა, რომლის ჩაყლაპვასაც ამ ომით ლამობენ, ჩვეულებრივზე უფრო გემრიელია. ჩვეულებრივათ მიწების, მადნების და ტყეების დატაცებას გარდა საქმე იმასაც ეხება, თუ რასაკვირველია მათ ეს გაუვიდათ, რომ დაამხონ ქვეყნათ პირველი, სიცოცხლით სავსე, ახლათ გაფურჩქვნილი სოციალისტური რესპუბლიკა!

ხერხი ჩინებული მოიგონეს: აღმოსავლეთიდან რუსეთს ძველმა მისმა მტერმა, იაპონიამ შემოუტია, ხოლო დასავლეთიდან ახალგაზდა პოლონეთმა.

ეს კაპიტალისტურ იმპერიალიზმის ორი სხვა და სხვა სახით გამოჩენაა; არსებითათ კი ისინი სხვა და სხვა საბაბით ერთ და იმავე მიზანს ემსახურებიან; სახელდობრ კი იმას, რომ სხვა ქვეყნების ხალხი ყვლიფონ და მათზე გაბატონდენ.

მაგრამ იაპონია და პოლონეთი მარტო როდია! ეს ომი, რომელიც ვითომდა წარმოადგენს მხოლოთ ერთი მხრით იაპონიისა და პოლონეთისას, და მეორე მხრით რუსეთის ბრძოლას, სინამდვილეში ახალი თავდასხმაა კომუნისტურ რესპუბლიკაზე ყველა კაპიტალისტურ სახელმწიფოებისგან, ე. ი. ანტანტისგან მოწყობილი.

ჩვენ ისიც ვიცით, რომ იტალიაც იღებს ამაში მონაწილეობას, თუნდაც

ბევრი გვარწმუნოს დეპ. ნიტტიმ წინააღმდეგში.

პროგრესის ახლანდელი ვითარება იმას გვეუბნება, რომ ხალხთა ცხოვრება მათს საურთიერთო დამოკიდებულებათა ერთგვარ ქსოვილს წარმოადგენს, და თუ კი ბურჟუაზიულ კაპიტალისტური სახელმწიფოები ყოველთვის ერეოდენ და ეხლაც ერევიან უცხოეთის შინაურ საქმეებში, და თუ ისინი ამას ყოველთვის კეთილ-წესიერით არც თუ კეთილი განზრახვით არ ჩადიოდენ, მაშინ რატომ პროლეტარიატის სახელმწიფოს არ შეუძლია თავისი საკუთარი საგარეო პოლიტიკა აწარმოვოს და გაატაროს ის, როგორც ბურჟუაზიას გაჰყავდა და გაჰყავს თავისი საკუთარი პოლიტიკა? ჩვენც ვიტყვით, რომ იტალიის მუშათა კლასსაც აქვს თავისი პოლიტიკა.

თუ მ[illegible] გულიც აქვს და გონებაც, მას ამას გარდა იმის წარმოდგენაც დიდი აქვს, თუ როგორია მისი საკუთარი მაღალი ინტერესები; ამიტომ ის უნდა ჩაერიოს, მან თავისი ინტერვენცია საკუთარი, ნამდვილი, ჭეშმარიტი ფორმით უნდა გამოხატოს.

დროა, რომ ხალხები გონს მოვიდენ და ნება არ მისცენ ვისმე თავის გაბიაბრუებისა და ცრუ ამბებითა და ზღაპრებით გამოკვებისა, რასაც მთავრობები დიდი ბურჟუაზიული მოსყიდული პრესის საშუალებით ცდილობენ თავიანთი ხრიკები გაატარონ. დროა, თვითეული ქვეყნის პროლეტარიატმა იგრძნოს, რომ სხვა ქვეყნის პროლეტარიატსაც, თუნდაც ის მეტათ დაშორებული იყოს მასზე მანძილით, ისეთივე ინტერესები აქვს, როგორც მას და ისიც მეტათ საჭირბოროტო ინტერესებიც!

საჭიროა ვიფიქროთ; რომ გაერთიანებული საერთაშორისო თავდამცველ-შემტევი ფრონტი მოვაწყოთ.

იტალიის პროლეტარიატი წარმოადგენს ძალას და ეს ძალა უმნიშვნელო როდია! მას უფლებაც აქვს და მისი მოვალეობაც არის, რომ იგი თავის მჩაგვრელების საერთაშორისო პოლიტიკაში ჩაერიოს. კმარა უთავბოლობა! კმარა გულცივობა და უმოქმედობა! ყოველივე ის, რაც კი ბურჟუაზიულ სახელმწიფოებს—იაპონიას დ პოლონეთს—წარმოადგენს, ყველაფერი, რასაც კი მასთან რამე კავშირი აქვს, ან კიდევ, რაც მისგან გამომდინარეობს, ამიერიდან ბოიკოტ ქვეშ უნდა გამოცხადდეს. ყველაფერი ეს უნდა გაფასდეს, ყოველივე ამას საბოტაჟი უნდა გამოეცხადოს და რამდენათაც კი შესაძლოა გზა შეკრული უნდა იქნენ ისინი.

ამ საქმეში მონაწილეობის მთავარი როლი წილათ ხვდება მეტალისტებს, რკინის გზელებს, ნავთსადგურის მუშებს და მატროსებს, ხოლო ამათ გარდა ყველა შეგნებულ მუშებს და პატიოსან რევოლიუციონერებს!

ბურჟუაზიულ-კაპიტალისტური პოლონეთი და იაპონია ძარცვისა და მტაცებლობის ჟინით გატაცებულნი უგუნურ ომს უცხადებენ პროლეტარულ სოციალისტურ რუსეთს! რას ნიშნავს ეს? იტალიის სოციალისტური პროლეტარიატი, მეგობარი და მოკავშირე სოციალისტური რუსეთის პროლეტარიატისა, ისე უყურებს იაპონიისა და პოლონეთის ამ საზიზღარ დანიშნულებას, როგორც მათი მხრიდან თავის თავზე პროვოკაციულ თავდასხმას. ჩვენ რუსეთისა და იტალიის პროლეტარებს შორის „casus xederis-“ ის (კავშირს) ვაცხადებთ.

იტალიის პროლეტარიატი ვალდებულია, რომ ის, რაც შეიძლება დაჩქარებით ჩაერიოს იაპონია-პოლონეთისგან გაჩაღებულ იმპერიალისტურ ომში, რომელიც რუსეთის წინააღმდეგ არის მიმართული, და ზომები მიიღოს, რომ იტალიის მილიტარიზმა, სადაც და როგორც უნდა იყოს, არავითარი მონაწილეობა არ მიიღოს ამ ომში.

და გაფაციცებით თვალყური უნდა ადევნოს მას, თუ რა ხასიათს მიიღებს მომავალი ამბები.

ფხიზლათ, თვალ ღიათ და თოფით ხელში უნდა დაუხვდეთ ამ ამბებს!

ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ არ შევცდებით, თუ მუშათა მასის სახელით შემდეგ აზრს და წინადადებას გამოვსთქვამთ: თოფის ოსტატნი, მეტალისტები, ქიმიური, მანუფაქტურული და სხვა ამგვარი მრეწველობის მუშები ხელს იღებენ ყველა იმ საქონლის დამზადებაზე, რომელიც კი პოლონეთსა და იაპონიას უნდა გაეგზავნოს.

რკინის გზელები, მეზღვაურნი და ნავთსადგურების მუშები აღარ დატვირთავენ აღარც მატარებლების ვაგონებს და აღარც გემ-ხომალდებს და არც მოიყვანებენ მათ მოძრაობაში, თუ კი გაიგებენ, რომ რომელიმე მატარებელი ან გემი ისეთი საქონლით იტვირთება, რაც წითელი რუსეთის წინააღმდეგ იქნება მიმართული.

იტალიის ყველა მუშები სოლიდარობას და თანაგრძნობას უცხადებენ ასეთ საბოტაჟსა და ბოიკოტს, რაც ყოველ გვარი ჯგუფური ინტერესების გარეშე დგას და რამაც უნდა გამოააშკარავოს, თუ რაოდნათ მომწიფდა იტალიის პროლეტარიატი თავისი საბოლოვო განთავისუფლების მისიისათვის.

ჩვენ გვრწამს, რომ სხვა ქვეყნების (საფრანგეთის, ინგლისის, გერმანიის და სხვების) პროლეტარიატის ხმაც არ დაიგვიანებს და საქმით დაამტკიცებს, რომ ისიც ჩვენთან და რუსეთთან ერთათ სოლიდარულათ იმოქმედებს!

გაუმარჯოს სოციალისტურ რუსეთს!“

დეპეშებიდან ჩვენ უკვე ვიცით, რომ იტალიის პროლეტარიატმა ამ მოწოდების აზრი ყურად იღო და დაიცო ის: მან ხელი შეუშალა თავის მთავრობას და საშუალება არ მისცა, რომ პოლონეთისთვის იარაღი გაეგზავნა მას.

პარტიული ცხოვრება

სოფ. კასპი.

13 ივნისს სოფ. კასპში მოხდა „იაჩეიკის“ დამფუძნებელი კრება, რომელსაც პირველ გამოძახილზედვე დაესწრო 23 კაცი, მათ შორის რამოდენიმე ძველი ამხანაგიც. საორგანიზაციო კითხვების გარკვევის შემდეგ, საჭირბოროტო კითხვებზედ და მომენტზედ ვრცელი და ყველასათვის გასაგებ ენაზედ მოხსენება გააკეთა ამხ. კ. ბ—ძემ, რომლითაც კრება ძლიერ კმაყოფილი დარჩა. კრება მიესალმება პროლეტარიატის მებაირაღტრე კომუნისტებს და პარტიულ ორგანოს და უსურვებს მათ, რომ კვლავადაც აგრე მკვეთრად და მოურიდებლათ ემხილოს ბურჟუაზიის იდეოლოგების მატყუარობა და თვალთმაქცობა, რასაც ხალხმა კარგა ხანია ალღო აართვა.

კრების მონდ. **„სტუმარი“.**

—

თფილისი.

17 ივნისს საღამოს 6 საათზე შედგა კრება მეოთხე რაიონის ორი „იაჩეიკის“. (№ 4 და № 5,)

დღის წესრიგში სხვათა შორის დასმული იყო შემდეგი კითხვები: 1) რეპრესიები კომუნისტური პარტიის წინააღმდეგ, 2) გაზ. „საქართველოს კომუნისტის“ გავრცელება და 3) კულტურულ-განმანათლებელი მუშაობა.

იქონიეს რა მსჯელობა კომუნისტური პარტიის წინააღმდეგ მიმართულ რეპრესიებისა და მისი კერძო წევრების დევნის შესახებ, „იაჩეიკები“ № 4 და № 5 გამოსთქვამენ თავის ღრმა გულის წყრომას და ენერგიულ პროტესტს იმ აღმაშფოთებელ ძალადობისა, დატყვევებისა, გადასახლებისა და დევნის წინააღმდეგ, რომელსაც ამ უკანასკნელით განიცდიან კომუნისტური პარტიის წევრები საქართველოში.

გაზეთის გავრცელების შესახებ კრებამ დაავალა „იაჩეიკების“ წარმომადგენლებს, რომ ხელი შეუწყონ მის გავრცელებას ყველა ამხანაგებსა და თანამგრძნობთა შორის.

მესამე კითხვის შესახებ მოხსენება გააკეთა მდივანმა და გააცნო კრებას კულტურულ-განმანათლებელი მუშაობის გეგმის შინაარსი. კრებამ მხურვალე სურვილი გამოსთქვა, რაც შეიძლება ამ დაწყებულებას სულ ახლო მომავალში ჩაეყაროს საძირკველი პარტიული კლუბის დაარსებით და სხვ. დაბოლოს კრებამ მოახდინა „იაჩეიკების“ წარმომადგენლებთა არჩევნები.

ტანინ.

—

1 რაიონის მე 10 „იაჩეიკის“ კრება.

18 ამ თვეს, საღამოს, მოხდა მეათე „იაჩეიკის“ სხდომა. დაესწრო ამხანაგი ნარსკი, მან გააკეთა მოხსენება მომენტზე და ჩვენი პარტიის ლეგალიზაციის შესახებ. მოხსენების შემდეგ იყო შეკითხვები. მომხსენებელმა ყველა შეკითხვებს დაწვრილებით გასცა პასუხი, რის შემდეგ კრებამ განიხილა თათბირის რეზოლიუციები, რომელიც ერთხმათ იქნა მიღებული.

—

საქართველოს კომუნისტურ პარტიის ყველა ადგილობრივ ორგანიზაციებს

„საქ. კომ.“, როგორც მუშათა კლასის ორგანო, მხოლოდ მაშინ შეასრულებს თავის დანიშნულებას სავსებით ნაყოფიერათ, როცა ის რაც შეიძლება უფრო მჭიდროთ იქნება დაკავშირებული მუშების და გლეხების ცხოვრებასთან, როცა ის სინამდვილით და სისწორით გააშუქებს ამ ცხოვრებას.

ამიტომ აუცილებლათ საჭიროა, რომ თვითეულმა პარტიულმა ორგანიზაციამ, იქნება ეს ქალაქის კომიტეტი თუ საგუბერნიო, სამაზრო ან სასოფლო კომიტეტი, ან უბრალო სოფლის ორგანიზაცია იყოლიოს ერთი ან რამდენიმე პასუხისმგებელი კორესპოდენტი, რომელსაც დავალებული ექნება სისტემატიურათ უგზავნოს „საქ. კომ.“ რედაქციას ყოველგვარი ცნობები, მასალები და სხვა მუშათა და გლეხთა ცხოვრების შესახებ. ეს ცნობები და მასალები რაც შეიძლება მიუდგომლათ, ობიექტიურათ უნდა იყვნენ შედგენილი, რის პასუხისმგებლობა თვით ორგანზაციას აწევება.

ცენტრალური კომიტეტი.

—

მიმდინარე წლის 11 ივნისს დ. ძველ სენაკში შესდგა საქ. კომ. პ. ძველი-სენაკის კონფერენცია. ძველი-სენაკის რაიონი აერთებს შემდეგ ორგანიზაციებს: ძველი-სენაკის, გეჯეთის, სორტის, წყემის და ნოსირის. კონფერენციას დაესწრენ პირველი სამი ორგანიზაციის წარმომადგენლები. კონფერენციას არ დასწრებია მხოლოდ წყემის და ნოსირის წარმომადგენლები. ამხანაგის მოხსენებიდან გამოირკვა, რომ მათი დაუსწრებლობის მიზეზი იყო ადგილობრივი ადმინისტრაციის მიერ ნოსირის მთელი ორგანიზაციის დატუსაღება. ჩვენი პარტიის ლეგალიზაციამ და ჩვენი იდეების თავისუფლად გავრცელებამ ისე მიიზიდა მშრომელი ხალხი, რომ ამან ჩააფიქრა მოწინააღმდეგე პარტია სოფლად. ამ ჟამად სოფლად ავრცელებენ შემდეგ პროვოკაციულ ხმებს; თითქო კომუნისტების არა ლეგალურ პირობებში ყოფნის დროს მთავრობამ ვერ შესძლო მათი ორგანიზაციების აღმოჩენა, ამიტომ კომუნისტების ლეგალიზაცია არის ერთნაირი ხრიკი იმის გასაგებად, თუ ვინ არიან კომუნისტების მიმდევრები, რომ მერე სულყველანი ერთად დაატუსაღონ და გადაასახლონ. და აგრეთვე ავრცელებენ, თითქოს განჯაში ხალხის ერთი ნაწილი დარეოდეს მეორე ნაწილს და მარტო პატარა ბავშები იყვენ დახოცილი 10000-მდე, და აქაც ასეთივე ამბავი სურთ კომუნისტებს დაატრიალონ. მიუხედავათ ამისა პროვაკაცია ვერ სჭრის და ღარიბი გლეხობა ნდობით უყურებს კომუნისტებს. დროებითი კომიტეტის წევრებს ამხ. ს. მამულიას და ს. თურქიას დაევალა დაუყონებლივ გამოიძიონ ნოსირის საქმის ვითარება, რაც უნდა ეცნობოს საქართ. კომ. პ. ცენტრ. კომ. შესაფერი ზომების მისაღებად. კონფერენციამ მოისმინა მოხსენება საქართველოს და საბჭოთა რუსეთს შორის დამოკიდებულებაზე წარსულში და დღეს და დაადგინა მხურვალედ მიესალმოს რ. კ. პ. სწორი ხაზის გადადგმისათვის საქართველოს საკითხში, აგრეთვე მიესალმოს რუსეთის ძლევა მოსილ წითელ ჯარს, რომლის გამარჯვებით თანდათან თავისუფლდებიან კაპიტალის უღლისა და სხვა და სხვა მონარქიულ, ბურჟუაზიულ და დემოკრატიულ მთავრობათა დევნისაგან სხვა და სხვა ქვეყნის მუშები, გლეხები და მათი იდეოლოგები. ადგილებიდან მოხსენებებიდან გამოირკვა, რომ მთელი მშრომელი გლეხ-კაცობა იყრის თავს კომუნისტური პარტიის დროშის ქვეშ და პარტია საგრძნობლად იზრდება. აქეთ აგრეთვე გახშირდა სხვა პარტიებიდან ჩვენთან გადმოსვლა. კონფერენციამ აირჩია რაიონის ხელმძღვანელი ორგანო-კომიტეტი, რომელშიც შევიდა ხუთი ამხანაგი. კონფერენციამ დაავალა თავის წევრებს მთელი თავისი ძალ-ღონით შეებრძოლონ პროვოკატორებს სოფლებში, რომელნიც კომუნისტური პარტიის შესახებ ავრცელებენ უცნაურ ხმებს; 13 ივნისამდი აუცილებლად მოათავონ რაიონში ძველ წევრთა რეგისტრაცია, გააცხოველონ მუშაობა ახალ წევრთა მისაღებად და ყველა ცნობები ამ ვადაში რაიონულ კომიტეტს გადასცენ. კონფერენციამ დაადგინა მადლობა გამოეცხადოს გაზეთის საშუალებით ამხ. ლადო თურქიას, რომელმაც რაიონულ კომიტეტს შესწირა 500 მ. კონფერენციამ საუცხოვო შთაბეჭდილება დასტოვა.

ს. მამულია.

—

ნაქალაქევი (სენაკის მაზრა).

1920 წელს 14 ივნისს მოხდა ნაქალაქევის რაიონის კომუნისტურ იაჩეიკების წარმომადგენელთა კონფერენცია. უკანასკნელმა განიხილა საკითხი; მომენტის, ორგანიზაციული მუშაობის და 29 მაისში თბილისში მომხდარ კომუნისტური თათბირის შესახებ. კონფერენციამ მიიღო შემდეგი რეზოლიუცია: 1) ხსნა მხოლოდ „საბჭოთა მართვაგამგეობის სისტემაშია“. 2) დაევალოს ყველა მოწინავე ამხანაგებს გააძლიერონ მუშაობა თავიანთ საზოგადოებაში.

3. გაეცნო რა კონფერენცია 29 მაისში თბილისში მომხდარ კომუნისტური თათბირის რეზოლიუციას. კრება იწონებს მას.

კაპიტონ მელიქაძე.

მუშათა ცხოვრება

ფარმაცევტების ცხოვრებიდან. კვირას 13 ივანობისთვეს მოხთა თფილისის მუშების და ფარმაცევტების საერთო კრება. კრებას ასზე მეტი წევრი დაესწრო. კავშირის გამგეობამ წამოაყენა შემდეგი კითხვები კრებაზე გასარჩევად: 1) ეკონომიური მდგომარეობის გაუმჯობესება 2) ზოგიერთ კავშირის წევრების კავშირიდან დათხოვნა და 3) მეორე მდივნის მოწვევა გამგეობისათვის.

პირველი საკითხის შესახებ გამგეობის სახელით მოხსენება გააკეთა ამ. კაჩხოევმა და შესაფერი რეზოლიუციაც წარმოადგინა. მოხსენების შესახებ გაიმართა კამათი. კამათში მონაწილეობდენ მენშევიკებიც.

კრებამ 18 ხმის წინააღმდეგ მიიღო გამგეობის მიერ წამოყენებული რეზოლიუციები.

დამონრე.

პროვინციის ცხოვრება

წერილი თიანეთიდან

თიანეთის მაზრა შესდგება ხუთი რაიონებისაგან. მცხოვრებლების დიდ უმრავლესობას წარმოადგენს ღარიბი გლეხკაცობა; საფოსტო გზა არის დ. თიანეთიდან თელავში, (55 ვერსია). მგზავრობა მხოლოდ ცხენებით შეიძლება. ყანები მდინარეს ალაგ-ალაგ ძალზე გაუფუჭებია. ამის გამო გლეხებს ზოგიერთ ადგილას ხელ მეორედ დაუთესავს. აქ საყურადღებოა ის, თუ როგორ პროვაკაციას [illegible]ევიან ზოგიერთი პირი ბოლშევიკების სახელის გასატეხათ გლეხებში... სხვათა შორის შემდეგ მაგალითს ქონდა ადგილი. როდესაც ჩამოვედი ს. ახმეტაში, ადგილობრივი მუშა გლეხები დიდი სიხარულით შემომხვდენ და თანაც ამბობდენ, რომ „როგორ მოხთა და გაბედა აქ თამამათ ბოლშევიკმა ჩამოსვლა, აქ ჩვენ შიშის გამო ბოლშევიკის სახელსაც ვერ ვიტყვითო“ სხვათა შორის მე გამოვეცხადე ადგილობრივ კომისარს და აუხსენი მომავალი ჩვენი პარტიის ლეგალური მუშაობა, ამასთანავე ვუთხარი, რომ „მე მივდივარ თიანეთში, მხოლოთ აქ მინდა პატარა ბიურო გავხსნა, რომ კავშირი მქონდეს თიანეთიდან-თქო“. თვით ადგილობრივი კომისარი ზრდილობიანათ მომექცა და მთხოვა, რომ „სანამ თიანეთიდან პასუხს არ მიიღებდა, მუშაობას არ შევდგომოდი“. ჩემთან მოდიოდენ გლეხები და მეკითხებოდენ: „გვითხარით თუ ოდესმე გვეშველება რაიმეო“... მე მოკლედ ასეთ ნაირ პასუხს ვაძლევდი: „ჩვენ შევრიგდით, ჩვენ და მენშევიკები დაახლოვებული ძმანები ვართ, მხოლოდ არის ჩვენს შორის ცოტა ტაქტიკური და პროგრამული განსხვავება, და [illegible] პროგ[illegible] აჯობებს ამას მომ[illegible]ლი დაგვანა[illegible] მეთქი“, და თანაც მოუწოდებდი ხებს, [illegible] მომავალში არავითარი შ[illegible]ს, ლან[illegible] გი[illegible] ზე ადგილი არ უნდა ჰქონდეს; თუ [illegible] აჯანყებისაკენ ხალხს იოუწოდებს სხვა რაიმე დაუშვებელ სიტყვებს წა[illegible] სვრის, იმას როგორც მთავრობა, აგ[illegible] ვე თვით ჩვენი პარტია გაასამართლ[illegible] მეთქი“... გლეხები ამით კმაყოფილი [illegible] ბოდენ. ამ დროს გაავრცელეს ხმები [illegible] ლაც უპასუხისმგებლო პირებმა გლეხე[illegible] რომ რისთვის ჩამოუშვით აქ, შეუკ[illegible] ხელ-ფეხი და ისე გაგზავნეთო. „[illegible] იცით, მაგენმა ბაქო დააქციეს, 1500 ლი გააუპატიურეს, გაძარცვეს ყველა[illegible] რი და ახლა უნდათ აქაც ისთე მ[illegible] დინონო“... მაგრამ მათმა ას[illegible] „პროვოკაციამ“ გლეხებში ვერ [illegible] ჭრა; ამავე დროს მოვიდა თი[illegible] დან პასუხი, რომ „გასჩხრიკეთ[illegible] რაიმე საწინააღმდეგო აღმოუჩნ[illegible] შეუყენეთ და წარმოგვიდგინეთ[illegible] წინააღმდეგო განა რა მექნებოდ[illegible] დეგ გამოვემგზავრე თიანეთში, 22 ვერსი მარტო ტყე არის გასავლე[illegible] აქ ქურდ-ყაჩაღები მეტად თავაშვებ[illegible] არიან, ხშირად ხვდებიან მგზავრებს თუ რამე აბადიათ, სძარცავენ, ტანისამ[illegible] ხდიან და ისე უშვებენ თურმე გამვლე[illegible] შიშით მგზავრს ვერც კი გაუვლია.

საჭიროა ამ მდგომარეობას ყურად[illegible] ბა მიექცეს ვისგანაც ჯერ არს.

ს. ფარცხმელი.

—

გაზეთ «საქ. კომუნისტის» ფონდი.

სიღნაღელ ამხანაგებისაგან 1000 მა[illegible]

ჩვენი ფოსტა.

ვარლამ კუნჭულიას. ფული 2200 მივიღეთ. გვაცნობეთ მისი დანიშნულე[illegible]

—

თფილისის კომუნისტური ორგანიზ[illegible] ციის პირველი რაიონის ბიურო მ[illegible] სებულია ჩერქეზოვის ქუჩაზე 135. [illegible] და პლეხანოვის საშ[illegible]

ბიურო ღიაა საღამოობით 5—7 [illegible] საათამდე.

—

თბილისის კომუნისტური ორგანი[illegible] ციის მეოთხე რაიონის ბიურო დრ[illegible] ბით მოთავსებულია რუსთაველის ს[illegible] გომში, სადაც სწარმოებს ახალი წევ[illegible] ბის ჩაწერა და ძველი წევრების რეგ[illegible] ტრაცია. ბიურო ღიაა დილის 10 [illegible] თიდან ნაშუადღევის 1 საათამდე და [illegible] ღამოს 4 საათიდან 7 საათამდე.

—

ამხანაგების საყურადღებოდ!

მეორე რაიონის ს, კ, პ, ბიუ[illegible] დროებით გადავიდა ტატიანის ქ[illegible] დან რუსთველის სადგომში, მიღება [illegible] ველ დღე დილის 10 საათ.—12 [illegible] თამდე და საღამოს 5—7 საათამდე.

—

მესამე რაიონის ს. კ. პ. იუ[illegible]

დროებით მოთავსებულია რუსთვე[illegible] სადგომში, სადაც სწარმოებს ახა[illegible] და ძველი წევრების რეგისტრაც[illegible] ბიურო ღიაა დილის 10 ნახ. საათ[illegible] ნაშუადღევის 1 ნახ. საათამდინ და ს[illegible] 5 ნახ საათ. 7. ნახ. საათ.

—

ქუთაისის გუბერნიაში არსებ[illegible] საქართველოს კომუნისტურ პ[illegible] ტიის (ბოლშევიკების) ორგანი[illegible] ციების საყურადღებოთ.

საქართველოს კომუნისტურ პარტ[illegible] ქუთაისის საგუბერნიო კომიტეტი პ[illegible] ვინციიდან ჩამოსულ ამხანაგების ს[illegible] რადღებოთ აცხადებს, რომ ყოველ[illegible] საჭირო ცნობების მიღება შეიძ[illegible] შემდეგი, მისამართით: ქ. ქუთაისი, [illegible] ლისის ქუჩა წერეთლის სახლი, ქუ[illegible] სის კომიტეტის ბიუროში (შესავ[illegible] აბორინის ქუჩიდან) დილის 8—12 [illegible] ათამდე და ნაშუადღევის 5—9 საათა[illegible] საგუბერნიო კომიტეტის მდივნის [illegible] შეიძლება იქვე დილის 10—12 საა[illegible] დე და ნაშუადღევის 6—8 საათამდე[illegible]

იქვე შეიძლება ძველი წევრების რ[illegible] სტრაცია და ახალის ჩაწერა,

ქუთაისის საგუბერნიო კომიტე[illegible]

დიდი ვანქის ქ. № 3. სტამბა ყიფ. „ეკონომია“